

Szűz Mária születése és más kegyes történetek versben elbeszélve

közreadja: Őri István

Amikor kezembe került a *Szűz Mária születése* című elbeszélő költemény és beleolvastam, az apokrif evangéliumok kedvesen tanító, kegyes, mesészerű történetei, és a naív festők viruló, színgazdag képei jelentek meg előttem; az eredetiség, az egyszerű, tiszta szépség, a természetes ábrázolásmód jellemzi az itt leírt történeteket is. Alaphangjuk a feltétlen, mély és elkötelezett Isten- és Mária-tisztelet. A szerző újra és újra felhívja a figyelmünket az Isten-szeretet fontosságára, a bűn tagadására, a tiszta élet-hez való ragaszkodásra, illetve az ahhoz való visszatérés szükségességére, mint az üdvösség egyetlen forrására. Ihletett hittel papírra vetett verssorokat olvashatunk, mintha azok egyenesen az égből érkeztek volna gyönyörűségünkre és okulásunkra. S hisszük, hogy onnan is érkeztek.

Bolyongva a történetek erdejében, néha csodás analógiákra bukkanunk (a Szent Család megmenekülése hasonlóan Mózes átkeléséhez a Vörös tengeren ^[27]), máskor a művészi összecsengő rímek nyíló virágként köszönnek ránk, ^{[1] [6] [17]} és több helyen felbukkan a szőke hajú, kékszemű Magyar Mária alakja is, Petőfi *János Vitéz*nek Illuskájára emlékeztetve az olvasót. ^{[4] [8] [10] [13] [21]} Találkozunk az üdítő, egészséges népi humorral is, amikor a szerző Hitetlen Tamás Mária temetéséről való elkésését meséli el ^[15], a Jézus keresztyéről szóló részben pedig több hasonlóságot is felfedezhetünk a *Nikodémus evangéliuma* című apokrifban írtakkal. ^{[29] [30] [31]}

Ahogy a képen is látható, a kézirat írógéppel írt példánya nem volt versszakokra bontva, folyamatosan gépelte az ismeretlen szerző, vagy másolta egy szorgalmas kéz az eredeti műről. Nem sikerült kideríteni sem a szerző személyét, sem azt, akinek jóvoltából most - visszabontva versszakokra - közreadhatjuk ezt a ritkaságot.

A kézirat hiányzó és töredékes sorait igyekeztünk kiegészíteni, szem előtt tartva a mondanivalót, követve a mű stílusát, szellemét. Ezeket a sorokat szögletes zárójelbe tettük.

Őri István
2009. november

Tartalom

Szűz Mária születése

Az angyali menyegző vagy Szűz Mária eljegyzése

Csodatörténet Szűz Mária jeggyűrűjéhez vagy az oltárt szentségtelenítő királyné büntetése

1. A szent család futása
2. A gyűrű csodálatos megtalálása
3. Az oltáriszentségtelenítő királyné büntetése

A dicsőséges halál vagy Szűz Mária elalvása és felébredése

A cédrusfa eredete vagy hol termett az a fa, amelyből Jézus keresztje készült?

Ahasvérius vagy a Jézus által megátkozott, örökké élő zsidó

Pilátus halála

Jegyzetek

Szűz Mária születése

Az eredendő bűn sötét éjszakája
Borítá a földet, mint tenger hulláma.
Négy hosszú ezredév bűnviharral telve,
Örök halállal lelkünk fenyegette. ^[1]

Látnokok, próféták hajnalt jósolának,
Mely véget fog vetni a bűn homályának.
Napfényt jövendöltek, melynek erejétől
Lehull a bűnlánc az emberek lelkéről.

Látnokok, próféták igazat beszéltek,
Látszik sugára a kelő hajnalfénynek.
Názáret városa a hajnal bölcsője,
Az üdvösség napja ott jó fel az égre.

Hol vagy hajnalcsillag, hol vagy égi napfény,
Amelytől megújul a hervadó remény?
Hol vagy megjövendölt hatalmas szűz leány,
Kit oly epedve vár szikla, bérc és virány?

Sötét homályból kel föl a napsugár,
S fenn ragyog fényétől az egész láthatár.
Sokszor az örömet bánat előzi meg,
Hogy édesebb érzés töltse be a szívet.

Két bánatos szívre borul gyász-éjszaka,
Pedig onnan derül az üdvnek csillaga.
Mindenki úgy örül, mindenki oly boldog,
csak egyedül ketten boldogtalanok.

Szent Joakim volt ez, s neje, Szent Anna
Szívüket a bánat úgy meggyötri vala.
Pedig bőven érzék az Isten áldását,
Soha nem látván megfogantatását.

Áldá őket az ég dúsabb vagyonokkal,
Messze kiterjedő, kies birtokokkal,
És szelíd, szerető, buzgó, jámbor szívvel,
Szegényt gyámolító, angyali jó kézzel.

Ezen jámbor párnak oly szent volt az élte,
Mint az angyaloké volt ilyen az égbe.
Csak egy mély fájdalom epeszté szívöket:
Hogy nem ad az Isten szerető Gyermeket.

Hatvan év nehezült Szent Anna vállára,
Huszat pedig élvén a szent házasságba.
Húsz éven keresztül magtalanságáért
Minden nyomon-lépten bánat bánatot ért.

Célba vette őket a rágalom nyila,
Azt mondták, hogy szívük bűnnel van megrakva.
Az egész világ csak azt beszélte rólok:
Képmutatás levén oly jók és jámborok.

Egykor Szent Joakim így szólt Szent Annához:
„Áldozatot viszek az Úr oltárához.
Nem kérem azt, hogy a bánattól megmentesen,
Csak hogy erőt adjon tűrnöm, elviselnem!”

Ily gondolatok közt tiszta, nyugodt szívvel
Vivé áldozatát örömtelt lélekkel.
És szent érzelmek közt az oltárra teszi,
S várta a főpapot, aki azt átveszi.

Volt már ott sok jámbor lélek ajándéka,
Miket buzgón hoztak áldozati célra.
Mind a főoltárra valának helyezve,
Szent Joakimé is ott volt már közötté.

Bejött már a főpap, az Úrnak szolgája,
Ajándékokra süt fényes nap sugára.
Szent imát rebegett a főpap ajaka,
Midőn azokat az Úrnak ajánlotta.

„Boldogok vagytok, mert Istennek szolgáltok,
Kedves Őelőtte, amit följánltok.” -
Így szólott a főpap: „Áldásom rajtatok,
Csak egy van köztetek, kit meg nem áldhatok.”

Akkor az oltárnak zsámolyára lépett,
Komoly tekintettel Joakimra nézett.
És ajándékára a kezét rátette,
S ezen szavakkal a földre vetette:

„Joakim, te nem vagy Isten hív gyermeke,
Nagy bűnöknek súlya nehezül lelkedre.
Te éppen olyan vagy, mint gyümölcstelen fa,
Mely kivágattván méltó a tűzlángra.

Tudod te azt, hogy az egész Izraelbe
Mily gyalázzal van az megbélyegezve,
Ki házasságban élvén mégis magtalan,
Még az Úristennek sincs öröme abban!

Így te sem vagy kedves, mert nincsen magzatod,
És addig nem is kell kegyes áldozatod,
Míg nem lesz gyermeked, mihez nincsen remény,
Mert rég átal léptél életednek delén!”

Felsír a fájdalom Joakim keblébül,
S ez a mély fájdalom könnytengerbe merül.
„Sehol sincs már vigasz? - így szól keservében.
Végtelen Jó Isten, segíts meg az égben!

Elmegyek messzire, haza minek mennék,
Otthon a fájdalmak eszemet elvonnák.
Isten veled, hú nőm, Szent Anna hitvesem,
Te is nyugodjál meg ez égi végzeten!”

Megyen Szent Joakim, kíséri a bánat,
Hol Szent Anna lakik, elhagyá a házat.
Mindig messzebb marad, Anna benn egyedül,
Szívére neki is nagy bánat nehezül.

Csendes bánat között várja kedves férjét,
De hiába várja annak visszatértét.
Jaj, hiába várja, messze van az tőle,
Ott siratja könnyit Hebronnak völgyibe.

Mint háborgó tenger zúgó áradása,
Úgy zúdul a bánat szegény Szent Annára.
Sóhajt, sír és zokog, hullajtja könnyeit,
Sötétzöld borostyán hinté rá lombjait.

Ott sírt, ott zokogott annak árnyékában,
Keservvel szívében, sötét ruhájában.
S hogy telve legyen a bánatnak pohara,
Elkezdé gúnyolni szolgáló leánya:

„Sírhatsz, sirathatod - így szólt - azt a vétket,
Mely miatt nem adott fiat Isten néked!
Férjed is elhagyott, Isten tudja, miért,
Így áll bosszút Isten minden gonosz bűnért!”

Óh, boldogtalanok, kik így ítéltetek,
Ha tudtátok volna, kit ítélték meg?
De így volt ez régen, s így van ez manapság,
Hogy sárral dobálva a szép ártatlanság!

De minél nagyobb e földön a szenvedés,
Annál nagyobb lesz majd a megdicsőülés.
Minél mélyebb itt a fájdalomnak árja,
Annál nagyobb öröm lesz a Mennyországba. [2]

Sokszor a Jó Isten, kit legjobban szeret,
A szenvedésekkel azt látogatja meg.
De mikor a veszély a legjobban fenyeget,
Akkor van az Isten hozzánk legközelebb. [3]

Zokog Szent Joakim, kesereg Szent Anna,
El van a világtól mind a kettő hagyva.
Messzeség választja el egymástól őket,
Várva az Istentől kegyelmet, oly bővet.

Két bús szív sóhaja könnyörrel száll égbe,
s az égből két angyal szállott le a földre.
Az egyik Hebronba, Joakimhoz szárnyal,
Názáretbe másik - szólni Szent Annával.

Mély gyászba borulva találja meg legott
a jámbor, szent asszonyt, kihez imígy szólott:
„Ne sírj, asszony, ne sírj, szűnjenek könnyeid!
Istennél vannak már fájdalmas sóhajid.

Megadja a kincset, kiért szíved éghet,
Lészen majd leányod, s 'anyámnak' hív téged!
Leányod születik, dicsőséggel telve,
Isteni Szűz Anya: Mária lesz neve.”

Mint hervadó virág a harmat gyöngyétől,
Újul Szent Anna az angyali ígéktől.
Örömtelvé így szól: „Legyen hála neked,
Ki megvigasztalád szomorú szívemet!

Óh, angyali követ, te isteni hírnök,
Hadd csókoljalak meg örömkönnyek között!
Vidd fel buzgón hálám, vidd fel a nagy égbe,
s tedd áldozatul a Jó Isten elébe!”

Föllebeg az angyal rózsaszín szárnyával,
Összetalálkozván mennyei társával,
Ki Joakimot volt megvigasztalni,
A Mennyből lehozott örömhírt tudatni.

Mert az egyik angyal Joakimhoz szállott,
Mondván égi hangon: „Szűnjék meg búságod!
Kedves párod, Anna, édesanya léssen,
Leányt szül, ki nagy lesz egész Izraelben.”

Az angyal fölszállott, oda, ahonnan jött,
Hagyván Joakimot égi örömek közt.
Siet Názáretbe, nincs nyugta Hebronba,
Hogy hú nejének ez örömhírt elmondja.

Ugyanezen napnak ezen órájában
Szent Anna asszony is gondolta magában:
Én kedves jó férjem, tudod-e gyógyírt,
Tudod-e a kapott mennyei örömhírt?

Ó, ha te is tudnád ezt az égi titkot,
Amelyet számunkra őrangyalom hozott!
Bánatod megszűnne, s a szeretet szárnyán
Vigadalmas szívvel sietnél hozzám!

De, hogy te is megtudd, fel foglak keresni,
Ez örvendetes hírt én fogom megvinni.”
Szent Anna így szólván, indul messze földre,
Hogy ezt a nagy titkot férjének felföldje.

* * *

Két utas indult el teli buzgó szívvel,
Lelkükből sugárzó boldog örömhírral.
Egyik Názáretből, a szentek városából,
A másik pedig Hebron zegzugos honából.

Mindkettő oly vidám, oly sugárzó arccal,
Mint a rózsafényben kelő piros hajnal.
Illatos virágok borítják a földet,
Tavaszi napsugár aranyozza őket.

Két utast vezet a boldogság csillaga,
Egyik jön Hebronból, a másik megy oda.
„Jeruzsálem város nincs már olyan messze,
Kedves feleségem vajon ottan lesz-e?

Azután Názáret csak néhány órára,
Könnyen oda érek esteli imára!”
Ily gondolatok közt halad Szent Joakim,
Halad a boldogság repülő szárnyain.

Örömmel nézi az ezüstszín felhőket,
Amelyek Názáret város felől jönnek.
Könny csillog szemében, az örömnél könnye,
Lelekéből igen sok új gondolat jöve:

„Szegény bánatos nőm, tudom, felvidulna,
Tudván, mily örömhír száll majd hozzá még ma!”
„Vezérelj, Istenem - fohászkodik Anna -,
Hogy rátalálhassak hűséges társamra!

Hadd törölhessem le a sok bánatkönnyet,
Mely bujdosásában arcán végig pergett.
Jeruzsálemnek itt vannak tornyai,
Azontúl kéklenek Hebron hegyormai.

Azt mondja énnékem, azt mondja a szívem,
Hogy ott találom fel, ott van kedves férjem!”
Sietősre fogja lépteit Szent Anna
Kapuzárás előtt érni a városba.

Sion várában a Salamon temploma,
Ragyog és fénylik, mint Mennyország csarnoka.
Ott van a frigyszekrény, abban két kőtábla,
Azon a Tízparancs, maga Isten írta.

A templomot körül márványfal keríti,
Szent pompájával az Istent dicséri.
Két ezüst oszlopnak arany kupolája
A jámborok előtt soha nincs bezárva.

Nem kerüli azt el, kit erre visz útja,
Istent dicsőíteni betér a templomba.
Most is két irányból arra megy két vándor,
Úgy látszik, mindkettő istenfélő, jámbor.

Az egyik utas egy szelíd arcú asszony,
Buzgó imádságba elmerülve vagyon.
Férfiú a másik, áhítattal telve,
Átszellemült arccal néz a templom fele.

A derült égbolton a nap délen állott,
Mosolyogva nézte a nagy boldogságot,
Melyet a két utas a szívében érzett,
Melynek nagyságát leírni sem lehet.

Az arany kapunál, akik találkoztak,
Azok Szent Anna és Szent Joakim voltak.
Az öröm érzete lezárta ajkukat,
Boldogság könnyei áztatták arcukat.

Angyali szeretet lakozott szívökben,
Mennyei szent érzés kebelükbe röppen.
Ég és föld örvendez e találkozásnak,
Kezdetek voltak ez új nap hajnalának.

Mint a felkelő nap tündöklő sugára,
A kelyhében rezgő könnyű harmatára
Fényét, mint mennyei csókot, reáhinti,
Azt a legragyogóbb színbe öltözteti.

Oly tiszta volt e két szív találkozása,
Az üdv tengerének ez lett tengerárja.
Joakim és Anna mennyei örömmel,
Megcsókolták egymást égi szeretettel.

Ekkoron az égnek tündöklő sugára
Bocsátá szent fényét a szent házaspárra.
Így jött létre, ami régen volt jósolva:
A tiszta, szeplőtelen fogantatás titka.

Anna így szólt: „Férfem, hallgass meg engemet,
Egy égi érzélem tölti be szívemet.
Egy égi hang mondja, mióta itt vagyok,
Én egy megdicsőült édesanya vagyok.

Szívem alatt van már, akit az ég küldött,
Ő fogja majd szülni azt, aki hoz üdvöt.
Kedves férjem, jöjj az oltár zsámolyához,
Rebegjünk hű imát a nagy Jehovához!”

Égi hatalomnak mélységes mély titka,
Azt az emberi ész csak hittal vallhatja.
Ezen fogantatás titka olynagyon fönséges,
Szent örömmel teljes, dicsőséges, fényes.

Királyi trónusán ül a Szentháromság,
Szent öröm fényétől ragyog a Mennysország.
Isten irgalmának virágai nyílnak,
Rajtuk a malaszt gyöngyei ragyognak.

Szeptember havának nyolcadik napjában
Szivárvány ragyog fel Juda országában,
Mintegy összekötvén földet és az eget,
Ezen szállott le egy fényes angyal sereg.

Rózsa fénybe borul az egész Názáret,
Mely besugározta a földet és az eget.
Reá sugározta az öröm szent fényét,
Mely betölté a világ teremtményét.

A teremtett világ szent örömtől égett,
Édes gyönyör szállta meg a mindenséget.
Égi fénytengerben úsztak a csillagok,
Virágkelyhek szültek mennyei illatot.

Békés öröm tölté be az emberséget,
Nem volt sehol semmi ellenséges érzet.
Örvendett mindenki, bár senki sem tudta,
Ezen égi gyönyört mi is okozhatta?

Názáreti lakán Szent Anna asszonynak
Mennysországból szállott vendégei vannak.
Levén a hajléka örömnak színhelye,
Innen árad szerte örömnak tengere.

Közelgett már ama rég várt boldog óra,
Epedve várt erre évezredek sora.
Közelgett a hajnal, melynek szent bíbora
„Tengernek csillagát” a világra hozza.

Mint rezgő harmatcsepp a rózsafa lombján,
Szendereg Szent Anna hófehér párnáján.
Míg az angyaloknak égi szent éneke
Szendergő álmából őt felébresztette.

Felébredvén így szólt: „Szerelmes, hű férjem,
Kedves rokonaim küldd ide elébem.
Mert immár közel van a boldog pillanat,
Teremtőm anyjának engem hogy mondjanak!”

Joakim azonnal engedelmeskedett,
A szent asszonyokhoz örömmel sietett.
Ott volt Isméria, Szent Anna testvére,
Örzsébet lányával sietve beméne.

Ott volt több asszony is, mind megannyi jámbor,
Majd hova nincsenek a nagy boldogságtól.
Szelíd bíbor fénye a hajnali sugárnak
Odakint már mindent megaranyozának.

De fényesebb volt az a hajnal sugaránál,
Ragyogóbb, tündöklőbb napnál, holdvilágnál.
Fényesség tölté be a háznak belsejét,
Körülsugározva Szent Anna fekhelyét.

Félelem fogta el a jelenlévőket,
Mert az égi fényre nem tekinthetnének.
S midőn megzendült az angyalok éneke,
Istent magasztalni omlottak térdükre.

Nincs oly királyi fény, nincs oly földi pompa,
Mely ezen szépséghez hasonlított volna.
Teljes fönségében itt van a Mennysország,
Mert királynéjoknak születését várják.

Hát ottan mi az a csodálandó szépség,
Amilyet halandó soha nem látott még?
Szent Anna kezében van a remek virág,
Nem föld teremtette, hanem a Mennysország.

Egy rózsabimbó az, körüle hét csillag,
Rajta ragyog fénye a hét malasztoknak.
Mindegyikre arany betűkkel van írva:
„Üdvözlégy ezerszer, üdvözlégy, Mária!”

Tiszta fogantatás, tiszta születésed,
Amelynél az anya fájdalmat nem érzett.
Olyan volt a szülés, mint mikor a hajnal
Megszüli a napot égi mosolyokkal.

És a tisztaságos nyert Mária nevet,
Ki születésekor megdicsőítettet.
Angyalok üdvözlék asszonyok királyát,
Ki előtt a pokol rettegve meghátrált.

És hogy mily dicső lesz jövőendő nagysága,
Hogy mily mérhetetlen annak magassága,
A hatalmas Isten azzal mutatta meg,
Hogy születésekor már csodák történtenek.

A fa, mely eddig gyümölcsöt nem termett,
Akkor bő áldással megterhelve díszlett.
Virág illatozott a zord kősziklákon,
Mária neve volt minden virágszálon.

A gonosz lélektől Juda országába
Kétszáztizenöten valának megszállva.
Pokoli kínokkal azokat gyötörték,
Egész életüket rettentővé tették.

Ámde Máriának születése napján
Megrémült az ember lelkét kínozó sátán.
Rettegve hagyják el ők az embereket,
Akiket már csaknem halálba kergettek.

Az égi madarak emberi danával,
Örvendve zengettek víg allelujával.
Az erdei vadak szelídek levének,
Ily órája nem volt még a föld népének!

Óh, dicsőséges név öt arany betűje,
Minden betűjébe üdvösség van rejtve.
E név nem származott emberi elméből,
Isten küldé azt le a csillagos égből.

Születése után tizenegyed napra
Ragyogó fényt áraszt napnak a sugara.
Leszállott az égből Gábrriel arkangyal,
Kezében egy fényes, ragyogó táblával.

És ezen táblára mennyei betűkkel
Az Úristen ezen szavakat írta fel:
„Legyen Mária a kisleánynak neve,
Így tiszteltesség a földön és a Mennybe!”

Öt betűből áll e névnek kimondása,
És ötféle annak megmagyarázása.
Mária az első: életünk hajnala,
Ez annyit jelent: tengernek csillaga.

Ezen dicső névnek második értelme:
Nagy keserűségnek hullámozó tengere.
Példázza azon mély szívbeli gyötrelmet,
Mely egykor feldúlja ez ártatlan lelket.

Harmadik értelme Mária nevének:
Hódolva nevezni uralkodó fénynek.
Mert mikor legyőzi a szenvedéseket,
Uralkodni fog az egész világ felett.

Negyedik értelme: tiszta világosság,
Melynél megláthatjuk, hol van a Mennyország,
Amely lesugárzik a siralom völgybe,
Hogy őt hűn követve jussunk el az égbe.

Most a név ötödik értelméhez jutok:
Mária neve egy mennyei titok.
És ez oly nagy titok, mit a véges elme,
S a nyelv magyarázni képes úgyse lenne.

Ilyen volt a Szent Szűz dicső születése,
Mennyei szépséggel fel lett ékesítve.
Neki osztályrészül adatott olyan kincs,
Amilyen a földön egy királynénak sincs.

Ő a királynéknak királyné asszonya,
Az egész világnak égi pártfogója.
De amily hatalmas, épp oly alázatos,
Szelíd és egyszerű, s mégis csodálatos.

S ami a legfőbb, azt el ne feledjük:
E hatalmas Szűz édesanyánk nekünk.
Itt vándorolunk a siralom völgy ölén,
S Ő a vezércsillag életünk tengerén.

Bűnszklák közt evez életünk sajkája,
S felettünk dörög a kárhozat villáma.
De ha Őt követjük, Ő el nem hagy soha,
Léthajónknak Ő lesz biztos kormányosa.

Az Ő szerelmének nincs határa, s vége,
Mert a Mennyországból leragyog a fénye.
Ez köti össze a földet az egekkel,
Ez békíti ki Istent az emberekkel.

Neki az Isten oly méltóságot adott,
Milyen még senkinek soha nem adatott.
Ő Istennek anyja, Istennek leánya,
Istenség temploma, Szentlélek arája.

És most végezzük be buzgó énekünket,
Mondván, hogy legyen a Szent Szűznek dicséret.
Mondjuk alázattal, mint a publikánus:
„Fennen dicsértessék az Úr Jézus Krisztus!”

Az angyali menyegző vagy Szűz Mária eljegyzése

Mint tavasz rózsája, melyre gyöngyharmat hull
A bíborszín hajnal ragyogó arcául,
Vagy mint kék ibolya zöldellő rejtekben,
Olyan volt Mária a szent Názáretben.

Három éves volt már a kisdéd leányka
A harmadik tavasz sugárzott le rája.
Úgy nézett ki, mintha égből le a földre
Aranyszárnyain egy szép angyalka jönne.

Haja tündöklőbb volt a nap sugaránál,
Mosolygó két arca fehérebb a hónál.
Ajkain nyílt Mennyszócska rózsája,
Kék szemében az ég nefelejts virága. ^[4]

Pici kis lábával ahova ellépett,
Hervadó virág is mind életre ébredt. - ^[5]
Nem olyan volt ő, mint más anya szülötte,
Mert őt a Mennyszócska hozta le a földre.

Három pálma állott Szent Anna udvarán,
Illatozó virág volt mindenik gallyán.
Rozmaring hajlik ki a ház ablakából,
Körbearanyozva esti napsugártól.

Viola és székfű van a ház udvarán,
Azokat öntözi az ártatlan kisleány.
Mellette van egy kis fehér bárányka,
A kis leánykának ez a játszótársa.

Szent Joakim éppen most jött a templomból,
Áldott leánykáját nézi a kapuból.
Amint maga után az ajtót betette,
Leült a fa alatt álló kerevetre.

És szólt Szent Annához: „Hallod, feleségem,
A jeruzsálemi főpappal beszéltem,
És megmondám neki, hogy kis leányunkat
Holnap már elvisszük, midőn feljön a nap!”

„Örömmel tölti el ez a hír szívemet,
Hogy egykor Istennek tett ígéretemet
Most már beválthatom azzal, hogy gyermekem
Az ő szent házának szolgálója legyen!”

Férje szavaira így szólott Szent Anna,
Aztán kis leányát is oda szólította,
Aki jó anyjához, mint galamb, szállott,
Mert megöntözött már minden szál virágot.

„Velem örvendezzél! - szólott anyuskája. -
Szívemnek szerelmes kinyílt gyöngyvirága.
Mert már holnap reggel dicső nap virrad rád,
Bárha elhagyod is jó szüleid házát.

Jeruzsálembe jössz, oda viszünk téged,
Templom lesz lakhelyed ezután tenéked.
Ahol az Istennek leszel szűz virága,
Ott fogsz nevelkedni szent ártatlanságba.”

Három éves volt még csak a kis leányka,
De nagy bölcsességgel vala felruházva.
Jól megérté szavát szerelmes anyjának,
Angyali két arca öröme gyúlának.

Dereng már a hajnal bíbor színű fényben,
Madárkák éneke zeng a könnyű légben.
Virágok borítják kétfelül az utat,
Amelynek közepén a szent család halad.

Szülői közt halad Mária mosolygva,
Egyik a jobb kezét, másik a balt fogja.
Illatos szél lengett, nyílt a sok virág,
A szent utasokat nem érte fáradtság.

Már csak a Jozafát-völgyén kell átkelni,
S ekkor a kitűzött célhoz fognak érni.
Itt van Jeruzsálem, ide érkeztek már,
Pedig a nap még csak alkonyatra sem jár.

Salamon temploma szent fénnel van telve,
Több ezer lámpás van meggyújtva benne.
Ez volt az a szent hely, hova sietének,
Hova alázattal mindhárman betértek.

Amint a kis leány látta a szent pompát,
Égi öröm járta át egész valóját.
Legfőbb boldogsága az vala szívének,
Hogy lakója lesz majd e szentség helyének.

Jönnek a főpapok nagy pompába, fénybe,
S kezüket rátették Mária fejére.
És az arany-könyvbe szent nevét bejegyzék,
Templom szűzeibe őtet így felvették.

Aztán a szent szülők elhalmozzák csókkal,
Göndör hajfürtjeit szép rózsabimbókkal.
Végre elközelgett a búcsú órája,
És vissza térének Názáret városába.

Nap-nap után halad, az idő gyorsan jár,
Kit új életre kelt, kit pedig sírba zár.
Télen elhervasztja a föld növényeit,
Tavasszal kinyitja virágok bimbóit.

Hogyha meggondoljuk, tizenegy esztendő
Az ember életében nem is kevés idő.
De bármilyen hosszú legyen is az másnak,
Annál rövidebb volt az Szűz Máriának.

Mert tizenegy évet töltött a zárdában,
Angyali életben, szelíd jámborságban.
Szent ártatlanságát ragyogó betűkkel
Az üdvnek könyvében istenkéz írta fel.

Lelkének hő vágya, szívének érzelme
Elválhatatlanul e helyhez kötötte.
A templom csendjében úgy érezte magát,
Mint illatos réten üdén nyíló virág.

Midőn már betölté a tizennégy évet,
A rózsabimbóból kinyílt rózsá lett.
Ekkor Szűz Máriát a templom főpapja
Egy levita által magához hívatta.

Eképp szólott hozzá: „Figyelj rám, leányom,
Szent törvényeinket előtted feltárom.
Amely törvényeknek köteles mindenki
Engedelmes szívvel magát alá vetni.

Azon szűz leányok, kik itt nevelkednek,
Mind fényes példái a jámbor életnek.
De ezen szűzeknek te vagy a csillaga,
Még ily szent életű nem volt e templomba.

De akik betölték tizennégy évöket,
Azt mondja a törvény, hogy férjhez menjenek.
Szent kötelmeidből tehát feloldozlak,
Menj és keressél egy hű férjet magadnak.”

Midőn Szűz Mária ezeket megértvén,
Egy bánatos érzés borongott át szívéen.
Csöndes zokogás közt fájó könnyet hullat,
Mely két arcán folyik, mint tiszta gyöngypatak.

És szólt: „Óh, szent atya, vond el szavaidat,
Ezek a törvények rám nem szólhatnak,
Mert az én jegyesem fenn lakik a Mennyben,
Rajta kívül másnak nincs helye szívemben.

Ha én elmegyek is, a szívem itt marad,
Lelkem ide fűzi sokminden gondolat.
Mert én nem akarok soha férjhez menni,
Istennek akarok szolgálója lenni!”

Csodálkozva tekint a pap a szent szűzre,
Kinek anygali volt mennyei szépsége.
„Légy nyugodt, leányom - szólt a templom papja -
Teljesül kérésed, ha léssen javadra.

Majd megkérdezem én a papi tanácsot,
Hogy miként helyesli a te óhajtásod.
Te pedig kérd Istent, s emeld felé kezed,
Míg sorsod felett dönt a szent gyülekezet.”

Papi fejedelmek mind összegyűlének,
Bölcs írástudók, s tapasztalt vének.
Szent Joakim is Szent Anna asszonnyal
Hírnök által hívták: jöjjenek azonnal.

Számos tudós vett részt a tanács-gyűlésben,
Nem is vala hiány a sok bölcs beszédben.
Míg végre a nagy elméjű főpapok,
és a bölcsek által elhatározottat:

„Hogy e szűz leány, kinek szíve s lelke
Oly erősen van az égiekkel telve,
Élete fogytáig, ahogy ő akarja,
Maradjon itt s legyen az Úr szolgálója.”

De még véget sem ért ez bölcs határozat,
Fénysugár tölté be a tanácskozó házat.
Fényes felhő volt az, rajt egy angyal állott,
Hófehér ruhában, ezüst szárnyon szállott.

„Én - mondá az angyal - égi követ vagyok,
Teremtő uramtól üzenetet hozok.
Ő szent fölségének abban telne kedve,
Ha e szűz hajadon legott férjhez menne!

Ám de a vőlegény csak oly férfi lehet,
Ki Dávid királynak törzséből született.
Mert a mennyasszonyra, királyház gyöngyére,
Ily vőlegény tehet koszorút fejére!”

Az égi követnek elhangzott beszéde,
A földre lecsuklott mindenkinek térde.
Hódolattal telve mindenik így szólott:
„Legyen hát meg, Uram, a Te akaratod!”

Felszállott az angyal ragyogó szárnyával,
Tudatták ezen hírt szép Szűz Máriával.
Ő mély alázattal így szólt a beszédre:
„Ha Isten akarja, legyen szent végzése!”

Egész Judeában közhírül adatott,
Hogy Dávid királynak házából származott
Nőtlen ifjak mind egybe gyűljenek,
S Jeruzsálembe hamar eljöjjenek.

Ünnepélyes csend van Jeruzsálem felett,
Nem borítja felhő a tiszta kék eget.
Zöld ágakkal vannak az utcák díszítve,
A levegőt égi illatár tölti be.

A drágakövekkel rakott arany oltár
Cédruslomb és pálma virágok között áll.
Nem vala olyan hely sehol a templomba,
Melyet kinyílt virág ne borított volna.

De a legszebb virág, a legszebbik rózsza
A virágok között a mennyasszony maga.
Az oltár zsámolyán van térdre borulva,
Kis kezeit most is imára kulcsolja.

Hószín-fehér selyem ruhába öltözve,
Arany virágokkal gazdagon átszőve,
Ibolyaszínű öv keríti derekát,
Napsugár csókolá annak arany rojtját.

Vállait rózsaszín arany palást fedi,
Szegélyein egy-egy gyémánt ékesíti.
Myrtusz borostyánnal koszorúba fonva,
Rózsákkal volt fűzve szent szűzi homloka.

Fényben és pompában a királyi ifjak,
Mintegy kilencvenen körülötte állnak.
Fejedelmi díszbe vannak felöltözve,
Drágakövekkel van ruhájuk befödve.

És mind a kilencven karcsú, délceg, deli,
A magatartása mindnek fejedelmi.
És magát mindenik elsőnek képzeli
Remélvén, hogy ő fog a vőlegény lenni.

Tőlük nem messze, de mégis külön válva
Van egy szelíd ifjú a térdein állva.
Látszik, hogy mély érzet, s szent hit van szívébe,
Imádkozó szemmel tekint fel az égre.

Nem készült ruhája selyem és bársonyból,
Nem ragyog aranyból készült csillagoktól.
Egyszerű, de tiszta volt az öltözete,
Mely az alázatos ifjú testét fedte.

Előtte mennek el, körülötte járnak
A dúsgazdag, fényes királyi ifjak.
De őt, úgy látszik, alig veszik észre,
Alig néznek reá, a szelíd szerényre.

Aki reá néz is, azt csak gúnyból teszi,
Egyik-másik csúfolódva meg is kérdezi:
„Hát ez mit keres itt? Tán ő is azért jött,
Hogy Szűz Máriával ő tartson mennyegzőt?”

Más meg ily kérdésre nyitja fel az ajkát:
„Miért nem vette fel ünneplő ruháját?
Mert hogyha vőlegény akarsz te is lenni,
Egy kicsit másképpen kellett vón öltözni!”

Egymástól kérdezték: „Hogy vajon ki lehet
Az a szegény ifjú, s köztük mit kereshet?”
Megszólal Agabus: „Én ugyan ismerem,
Házamnak tetejét vele készítetem.

József az ő neve, igen szegény ember,
De igen szorgalmas, kiváló ácsmester.
Nagy istenszeretetet az ő tulajdona,
Imádkozni jövel most is a templomba.

De, íme, nézzétek, a szentély ajtaja
Megnyílt, s a főpap már kilépett rajta.”
E percben mély csend lett, várták a főpapot,
Ki az oltár előtt hozzájuk így szólott:

„Figyeljetek reám, mert most ajkaimról
Isteni akarat, az Ő igéje szól.
Amit Ő parancsol, én azt teljesítem,
Királyi ifjak, halljátok beszédem.

Van Názáretnek egy kinyílt, szép virága,
S e kinyílt virágnak harmatos bimbója.
Anna ez a virág, s leánya a bimbó,
Mária a neve, s nincs hozzá hasonló!

E szent helyen tölté eddigi életét,
Istennek ajánlva tiszta szívét, lelkét.
Mint tavaszi harmat, tiszta hajnal gyöngye,
Itt élt, mint mennyasszony, üdv-erénnyel telve.

Le akart mondani az egész világról,
S annak minden fényes sok hiuságáról.
Elhatározá, hogy férjhez nem megy soha,
Istennek szolgálni önként vállalt sorsa.

De mégis férjhez megy, Isten úgy akarta,
Hogy miér? ez már az Ő mélységes nagy titka.
Közületek választ majd az ég egy jegyest,
Ezen szűz leányhoz méltót és érdemest.

Hogy melyik lesz méltó vele frigyét kötni,
Isten fogja csoda által őtet kijelölni!
Isten leánya ő, Isten adja férjhez,
Bűn, kígyó nem férhet soha szent szívéhez.

És a csoda, melyen bámulnak világok,
Még ma megtörténik, ti is meglátjátok!
Hogy ez a csodajel miként nyilvánul meg?
Elmondom, halljátok, itt lesz figyelmetek!

A Sion-völgyében, a kapus út mellett
Hol pálma- és fügefa borítja a földet,
Jobbról az útszélen van egy mandulafa,
Tíz éve annak már, hogy ki van száradva.

Lomb és virág nélkül ott fekszik a völgybe,
Fejszecsapásoktól régen ki van döntve.
Keressétek fel a száraz mandulafát,
S törjétek le róla egy-egy kis ágacskát.

S ha már egy ágacskát mindnyájan törtetek,
Legott írjátok fel arra a nevetek.
Ha ezt megtevétek, siessetek nyomban,
Mindannyiótokat várlak a templomban.”

E szavakkal végzé beszédét a főpap,
Mely után az ifjak gyorsan eltávoztak.
Csak egy maradt ott, a kilencvenegyedik,
József, az ács volt az, ki még imádkozik.

De, íme, a főpap most hozzája lépett,
S szelíden hozzá ily szókat intézett:
„Te is Izraelből való vagy, úgy látom,
Mért nem teljesíted a parancsolásom?”

Az ifjú embernek megnyílik az ajka,
S eképpen felel a főpap szavaira:
„Én csak ácsember és szegény ifjú vagyok,
Nem tehetem azt meg, amit a gazdagok.

Ezen szűz kezére, ki oly szép és jeles,
Ily szegény ifjú nem lehet érdemes.
Ehhez járul még az, hogy fogadást tettem,
Nőtlen állapotban töltöm el életem.

Gazdagság és pompa engem nem lelkesít,
Boldoggá más nem tesz, egyedül csak a hit.
Az öröm csak akkor tölti be szívemet,
Ha híven szolgálom Uram-Istenemet.”

Elhallgat a főpap, s gondolkodni kezdett,
Mialatt az ifjak sorra megérkeztek.
Szabályos sorokba oltár elé álltak,
Kezeikben tartva egy-egy száraz ágat.

„Egy égi szózat int - szól Józsefhez a pap -,
Kövessed példáját ezen ifjaknak.
Még az ég kék boltján délre nem jár a nap,
Hozz te is egy száraz mandulafa gallyat!”

Szófogadás jelzi a jó embereket,
József, az ácsmester, rögtön elsietett.
És még alig járt az idő egy jó órát,
Midőn ő is hozott egy száraz ágacskát.

Mind a kilencvenegy ifjú már együtt volt,
Hozzájok a főpap ismételve így szólt:
„Jó királyi ifjak, jöjjetek előmbe,
Az ágakat egyenként adjátok kezembe.”

Arany oszlopokon áll a frigy szekrénye,
Amelyben vagyon Isten tíz törvénye.
E frigyszekrény körül rakta le a főpap
Mind a kilencvenegy mandulafa gallyat.

Mikor egymás mellé mind sorba volt téve,
Arany tömjénezőt fogott jobb kezébe.
Ég felé szállott a tömjénfüst illata,
S ihletett ajkával ezeket mondotta:

„A csoda ereje most fog nyilvánulni,
Mert egy száraz ágnak ki kell most virulni.
És akinek neve arra fel van róva,
Mária annak lesz csak a menyasszonya.”

Tömjénfüst-illatnak ezüstszín felhője
Úgy szállt az ég fele, mintha szárnya nőne.
Oly mély csendesség közt várják a nagy percet,
Hogy a szív dobogást hallani lehetett.

De most a templomot betölti egy sugár,
Fényesebb a napnál, és hajnalcsillagnál.
A szivárvány fénye ömlik rajta végig,
Ragyogó pompával felhajlik az égig.

Az égi sugárnak fénykoszorújárul
Tündöklő gyémántsztín rezgő harmatár hull.
Lehullott egy száraz mandulafa gallyra,
Mely a fénysugártól meg lett aranyozva.

Gyöngyharmatos lomb közt virágok nyílanak,
És a száraz ágnak új életet adnak.
A csodásan kinyílt virág illatárja
Tömjénfüsttel száll az égi napsugárba.

Vágyva néz mindenki a virágos ágra,
Ez jelöli meg, hogy kié lesz Mária.
Oda lép a főpap, s az ágat felveszi,
A mennyei csodát ímígyen hirdeti:

„Íme egy száraz ág virággal megrakva,
Amelyre a József neve van faragva.
Tehát ő lett méltó ezen égi kegyre,
Hogy a szűz virágot oltárhoz vezesse!”

Megdobban a szív a gazdagok keblében,
s megnyugodának Isten nagy művében.
Fölkeresé mind a kiválasztott embert,
S hódolva köszönték a szegény ács mestert.

Ott áll a mennyasszony angyali szépségben,
Ily szépség még nem volt sohasem az égben.
Mennyei erénytől tündöklött a virág,
Megkedvelte őt a teljes Szentháromság.

Aranyos felhőkön rózsaszín szárnyakkal
Leszállt most az égből Gábrriel arkangyal.
Utána jöttek a mennyei seregek,
Hogy az eljegyzésen ők is rész vegyenek.

Jeruzsálem város mióta fennállott,
Ily fényes menyegzőt még soha nem látott.
Ott ragyog szent fényben az egész Mennyország,
Trónján tündöklök a teljes Szentháromság.

Gábriel arkangyal lépett most Józsefhez,
És elvezeti őt az égi jegyeshez.
Kit, midőn meglátott, meghajlott előtte,
Keblét szent mennyei érzelem tölté be.

Majd Gábor főangyal eképp szól hozzájuk:
„Íme itt a gyűrű, melyet nektek adok.
Ez odafent, a Mennyországban készült,
Melyet én általam Isten nektek küldött.

Angyali szeretet a drágakő benne,
Ti egymással ezzel lesztek eljegyezve.
Rózsaláncával a tiszta életnek
Most összekapcsollak örökre titeket.”

A gyűrűt az angyal Józsefre ruházta,
Ki azt ráhelyezé Mária ujjára.
Az eget és a földet szent öröm tölté be,
A két dicső jegyest ég és föld üdvözle.

Angyali hárfának hangjai zendülnek,
És az arkangyalok glóriát zengenek.
Trombitaszó harsan, alleluja zendül,
Mennyei örömtől a világ megrendül.

Szőlőfürtjéből az örök üdvösségnek
Színméznél édesebb italt készítenek.
Az angyalok hoztak megszentelt kenyeret,
Mely az örök élet búzaföldjén termett. ^[6]

Öröme ezen napnak, lejövének
Összes lakosai a csillagos égnek,
Hogy szent vigalom közt gyönyörködve lássák
A két tiszta lélek örök boldogságát.

És a Szentháromság karjait kitarja,
S ezen szent frigyét örömmel megáldja.
S itt hagyá a földön ezen drága kincset,
Ki a bűnösöknek hajnalcsillagja lett. ^[7]

Ő lett édesanyja millió árvának,
Ő általa kelt fel napja a világnak.
Ő lett a szenvedők reménye, vigasza,
Az élet tengerén evezőnk csillaga.

Ha őt nem rendeli az Isten irgalma,
Úgy a bűnös világ elkárhozott volna.
De, hogy ő megjelent, mint egy reménysugár,
Éjsötét odvában megrendült a halál.

Dicsőség virága, te üdvadó tenger,
Hogy dicsérjen téged a halandó ember?
Nem jöhet szebb mondat gyarló ajkainkra:
Üdvözlégy ezerszer, üdvözlégy, Mária!

Csodatörténet Szűz Mária jegygyűrűjéhez vagy az oltárt szentségtelenítő királyné büntetése

1. A szent család futása

Jézus, Mária és Szent József édes álmát aludta,
Midőn leszállott hozzájuk az Úrnak szent angyala.
Ujjával Szent József homlokát érinté,
Szendergő álmából e szókkal felkölté:

„Keljetek fel, ártatlanok, s Egyiptomba menjetek,
Mert Heródes vad haragja támadt ellenetek!
Új királyt jósoldak, s ettől remeg gonosz szíve,
Hogy porba vész koronája, s a királyi szék vele.

Ártatlan kisdéd szívekből ömlik már a vérpatak,
Heródes vad szolgálai gyilkolák le azokat!
Mindenik, ki még három évét be nem töltötte,
A parancs szerint azoknak vétessék élete!

Ha mind meghalt, ha elvettek minden életet,
Akkor Heródes gonosz lelke nyugodt lehet.
Tehát siess, ne késlekedj, mentsd a Gyermecket,
S a Gyermeck Szent Anyját, tiszta szűz jegyessed.”

Az angyal sietve elszáll, József költi jegyesét,
Bús szívvel mondá néki az angyal üzenetét.
Mária bánatosan néz szendergő gyermekére,
Kék szemének kék egéből hull a fájdalom gyöngye. ^[8]

„Kelj fel, kelj fel, rózsabimbóm, ébredj édes álmaidból,
El kell menni, el kell válni csendes kicsi hajlékunktól,
Bár zúg a szél és hull a zápor, zivataros az éjjel,
Mert üldözik az ártatlant, s nekünk menekülni kell!”

És a szent gyermek felnyitá szemének csillagát,
Szende mosollyal üdvözli a szerető, bús anyát,
Ki az ártatlan kisdedet karjára emelé,
S könnyes szemmel, csókok közt keblére ölelé.

Sötét, zivataros éjben a Szent Család megindult,
A szülők szívében keser-fájdalom érzete dúlt.
A Szűzanya ruhájával fedi be a Gyermecket,
Kinek gyenge testcskéje úgy fázik, úgy remeg.

A felhők sötét fátyla felszakadt már az égen,
Kelő nap sugára ragyog hajnalfényben.
Kincsét féltve, még mindig fut a Szent Család,
Futva siet, hogy elhagyja a veszélynek bús honát.

Fájdalmas volt ez utazás, de csodákkal volt tele,
Mert a Szent Család nyomától volt az út szentelve.
Amit jámbor hagyományként e csodákról feljegyeztetett,
Érdemes elmondani a nevezetesebbeket.

A záporral együtt omlott Mária bús könnye,
[Sietvén, a Gyermekeket a véstől messze vigye.]
A lehulló záporból lett nagy vízáradat,
Mely az üldöző had előtt borítá az utat.

De Mária könnyeit nem hordta el vízár,
Hova lehullottak, meglátja, ki ott jár.
Mert e helyen, hol a drága könny lepergett,
Egy-egy fehér, kis illatos virág termett.

Fényes, zöld lombokkal van ott fedve a föld,
Virágainak alakja, mint a fényes-tiszta gyöngy.
Mert e könnyecseppekből termett az első gyöngyvirág,
[Mi a vadvirágok között betölté az útszél porát.]^[9]

E vad fenyér az útfélen volt tövissel rakva,
Nem vala az semmire, madár se fészkel rajta.
A fának tüskés ágai a Szűz fehér kezét,
Mellyel Fiát ápolgatá, fájdalmasan megsebzék.

Piros vércseppek hullottak a bokor tövére,
S annak kopár ágait hajnalszín festette.
Oly mély bánattal néz a Szűz a kegyetlen fára,
Hogy e szent nézéstől megrendül mindenik ága.

És a piros vérharmattól lehulltak tövisei,
S kopár ágai illatos lombot kezdének hajtani.
Halványkék virágnak aranyszín kelyhéből
Eredetét vette a szent kézből kicsordult vérből.

E nagy csoda miatt sírófa lett neve,
Orvosságul használja azt Kelet sok nemzete.
Mert a balzsam, mely gyógyítón hull a virágkehelyből,
Magszentelve léssen a szent kézből kicsordult vértől.

„Óh, álljunk meg! - szólta Mária -, bár messze még a határ,
Pihenjünk meg; nézd, jegyesem, ide süt a napsugár.
A hosszú út fáradalma egészen kimerített,
Csak percre hajtom nyugalomra fejemet.”

Megállt a két vándor, hogy magukat kipihenjék,
Egy kődarabra hajtá le Szűz Mária fejét.
Hajának aranyfürtjei elborítják a követ, ^[10]
Néhány szál ott maradt, midőn a Szűz felébredt.

Égi harmat hullott rája, s ettől életet nyert,
S a kődarab árnyékában egy hajsza gyökeret vert.
Nem önté el vízáradat, nem hordá el vihar,
Innen vette eredetét a szép „árvalányhaj”.

Rövidke nyugalom után ismét útra kelnek,
Midőn korszójukba vizet merítenek.
„Teher az út, gyenge vagyok - szólt búsan a Szűz Anya -,
Érzem, hogy fogyatkozék emlőm tejharmata.

Ennél a kis korsó víznél nincs egyéb táplálékunk,
Ha Isten nem könyörül, tán éhen is halunk.
Ezen ártatlan kisdéd is, mint a virág, úgy hervad,
Úgy érzem, hogy fájdalmában szívem érte meghasad.”

„Ne búslakodj! - szólt Szent József. - Nézz amott a távolba!
Ízletes gyümölcscsel magasodik ott messze egy pálmafa.
Vizünk még van, s alkonyatra könnyen oda érhetünk,
És az ízletes gyümölcsből új erőt meríthetünk.”

Amit oly epedve vártak, végre beteljesedett,
A fáradt Szent Család a pálmafához érkezett.
Hajh! de ám a fának oly magas a dereka,
Hogy a fellegekig ér a gyümölcsös korona.

Aggodalmas, mély sóhaj kél a Szűz Anya szívéből,
Nem szedhetnek a magasra nőtt fának gyümölcséből.
De a hatalmas pálmafa, mintha csak tudta volna,
Hogy ki akarja a gyümölcsöt leszedni róla.

Szivárvány alakba hajlik büszke, karcsú dereka,
S a Szent Család elé borul az illatos, bő korona.
Mintha mondani akarná: „Óh, Teremtőm, Uram!
Végzetlen boldog vagyok, hogy Neked szolgálhattam!”

Könnyes szemekkel tekintett az ég felé a Szent Család,
És megcsókolá Szent József Mária bús homlokát,
Szólván, hogy „Nagy az Isten, adjunk hálát nevének,
Aki a szegények előtt bő tárházát nyitja meg.”

Szólt Mária: „Itt, e helyen kis pihenőt tarthatunk,
Add ide a vizeskorsót, hogy előbb megmosdjunk.
Üdítő, friss víz csordula az arcára a kisdédnek,
S a szülők is a terhes gondtól megkönnyebbülének.

Ahova a víz kiömlött, melyben Mária megmosdott,
Homokköves kopár hely az, mégis forrás fakadt ott.
Erejében csodálatos gyógyerő rejtezik,
Most is meg van, s Szűz Mária Kútjának nevezik.

A Szent Család több ideig akart itt pihenni,
Ám az üldözőket a balsors erre vezeti.
Mint felriasztott gerle, útra kelnek hirtelen,
Sietve haladnak át puszta szántóföldeken.

Másodszor érkezett már el a vetésnek ideje,
Mert tudni kell, hogy az esztendei két vetés helye.
Nem messze egy szegény ember éppen most veté el búzáját,
S éppen hazafelé kezdé irányítani az útját.

Megszólitá őt Mária: „Óh, kérlek, rejtsél el minket,
Vagy legalább rejtsd el ez ártatlan gyermeket.
Ott látszanak már sűrű porfellegek,
Jőnek az üldözők, s jaj, fellelik a Gyermeket!

Jőnek, egyre jőnek seregnyi üldözők,
S ha megkapják, halálra hurcolják Őt!”
„Bánatos szívű, szép Anya, mondd, hova rejtselek?
De nézd, szívvel Rá teritem foltos köntösömet.”

Így szólott a szegény: „Nézd e puszta síkot,
Nektek e pusztában menhelyet nem látok.”
„Nézd a vetések arany hullámain! - szóla most Mária -,
Menedékre lelünk annak árnyékába.

Szép kalászokkal megrakott sűrű búzavetésed
Vad ellenségeinktől minket elrejtének.”
Álmélkodva tekint hátra a szántó-vető ember,
Mily csodálatos, mit láta szemeivel:

Sovány földjén, hova most veté búzáját,
Arany kalász-díszes megérett búzát lát.
„Óh, menjetek hát hamar a vetésbe,
Biztos menedék vár a kalászok ölébe.”

Ringó kalász összehajlik, melynek sűrűjében
Az üldözött Szent Család pihen menedékben.
Heródesnek zsoldosai sorra megérkeznek,
A szegény emberhez szitkozva beszélnek:

„Láttál-e erre egy embert feleséggel?
Előünk bujdosnak kicsi gyermekükkel.
Igazat szóljál, ha kedves az életed,
Mert bizony erre jöttek, kit Heródes keres!

Ha elmondod, merre láttad őket, jutalom fog várni,
De ha nem mondasz igazat, életeddel fogsz lakolni.”
„Él az Úr - szólt a földműves -, hogy igazat beszélek,
Mert szememmel láttam, kiket ti kerestek.

Bizonyságom Jehova, hogy velök beszéltem,
Mert itt voltak mind, mikor e magokat vetettem.” [11]
„Bolond ember ez! - szólnak bosszúsan a katonák. -
Más ember már rég behordta mind ezt a búzát.

Ez meg még csak beszél, s le sem aratta,
Kalászon vásik el a búzájának magja.
Lehet már annak sok napja, fél éve,
Hogy a nyomorult a magot elvetette.

Esküdjözik az ostoba, hogy akkor látta őket.
Fél év múltán hol keressük, ki tudja, hol mennek?
Te meg légy okosabb! - mondák a földművesnek -,
Máskor bölcsen felelj a király embereinek!”

Zordon arccal térnek a kegyetlen királyhoz,
Nem érezvén közelségük a Szent Családhoz.
Kik most már mentve valának Heródes dühétől,
Bátran kijöhettek rejtező helyökről.

„Megmentőnk - szólt Mária -, búzád ím megérett,
A jó Isten nevében az aratást kezdheted.
És ha megengeded, napra itt maradunk,
Pihenni magunkat, mert nagyon elfáradtunk.”

„Kis hajlékomnak ajtaja nyitva áll előttetek,
Mim van, mindenemet megosztom veletek.”
Így szólott a szántó-vető, kinek ajánlatát
Mária és Szent József szívvel elfogadták.

Az aratás is kezdve, fényes sarló csendül,
Aranyszínű teli kalász sorról sorra ledűl.
Mindenki csodálja e rendkívüli aratást,
Ember még nem látott ily nagy Isten áldást.

Napok jönnek, napok múlnak, sok ezernyi kéve,
De a gazdag aratásnak oly soká lesz vége.
Mikor pedig idő múlva be lett az végezve,
Annyi lett az érett búza, hogy alig volt már helye.

A meghajlott arany kalász, s oly bőven fizetett,
Hogy a szegény szántó-vető gazdag emberré lett.
S a föld, hol ez történt, máig is létezik,
Azóta is „Isteni áldás földjének” nevezik. [12]

A Szent Család is kezdi már bánatos búcsúját,
Hogy mielőbb elérje Egyiptom határát.
József ébenfából vándorbotot farag,
Mária meg kis batyuba ruhákat belerak.

A kisdéd Jézus pedig egy ciprusfa enyhében
Egy kis kék szalagra kötött gyűrűvel játszott éppen.
Drága kincs volt ez a gyűrű, nagybecsű, szent ereklye,
Ez volt, mivel Szent József Máriát eljegyezte.

Mindenki el volt foglalva, senki sem vette észre,
Hogy a magasból egy madár ereszkedik a földre.
A kisdéd mellé szállott, Ki éppen elszenderült,
S a gyűrűt csőrébe fogva, azzal messze repült.

Csak azt látta már Szent József, hogy a madár felszállott,
Csőrében a szalagot, s azon egy gyűrűt látott.
Minden hasztalan volt, hogy a gyűrűt mentse,
Mert vele a madár elszállt magas-messze.

Máriának két ragyogó könny hullott szeméből,
Hogy ily módon fosztatott meg a drága emléktől.
De szívének bánatát próbálta legyőzni,
Elbúcsúztak hamar, mert messze kell még menni.

Óh, menjetek, ártatlanok, angyalok vezessenek,
Mert utatokon nem rózsák, de tövisek teremnek.
Eljő még az idő, mikor a fájdalom tövisei
Örömrózsákat is fognak lelketekre hinteni.

2. A gyűrű csodálatos megtalálása

Ezeregyszáz év omlott az idők tengerébe,
Enyészett nép helyét új nemzedék tölté be.
Fellegekig épült várak omlottak a porba,
Hatalmas királyok szállottak sírboltba.

Az idő vaskezeivel mindent összetép,
Semmit sem kímélve, legyen rút vagy szép.
Azért vannak, bárha ritkán is, ezredéves emlékek,
Mik a hajdan korról sok szépet regélnek.

Ezen ősemlékek közt van Mária gyűrűje,
Ezeregyszáz évig a föld keblébe rejtve.
És mégis oly tiszta, oly fényes a kis gyűrűcske,
Oly sértetlen, mint aki azt hajdanán viselte.

Rajta a kék selyem, 'ha most szótték volna,
Pedig ezeregyszáz évig pihent a romokba,
Midőn megtaláltatott hétszázkilencven éve;
E történet a bizonyosság, mit elmondok felőle.

Hajdanában, hétszáz éve, lakott Olaszhonba
Gazdag-fényes herceg, neve volt Scevola.
A Scikiéktől származott, dicsőségtől környezve,
A római anyakönyvbe volt beírva előre a neve.

Egyetlen gyermeke volt, benne lelte örömét,
Karcsú, délceg és szép, s betölté húsz évét.
Fia épp jegyben járt egy spanyol herceg-lánnyal,
Készültek a mennyezőre ragyogó pompával.

Egyiptom nagy királyának egy értékes gyémántkő
Volt akkor a birtokában, sok százezret érő.
Az olasz herceg rég vágyott e drágakő után,
Ott kell annak ragyogni a hercegi koronán!

Ennek megszerzésére magát elhatározta,
Elutazott keletre, a távol Egyiptomba.
Ekkor útjába ejtette Jeruzsálem városát,
Hogy ott megtekintse Üdvözítőnk szent sírját.

Majd elindult paripáján, Egyiptomba tartva,
Homoktenger borult ottan a puszta sivatagra.
Majd kigyulladt a levegő a nap lángsugarától,
Alig bír lépni alatta a ló a forróságtól.

De a puszta homoksíkon feltűnik a távolba,
S felé hívogatólag int egy dúslombú cédrusfa.
Fáradtan ér oda, hogy magát kipihenje,
Az illatos fa árnyékát reá vetette.

Drágakövekkel kirakott kardját amint letette,
Valami kemény tárgyhoz ért, s megcsendült a hegye.
Ennek okát kutatva távolítja a lombot,
Kardja hegyével felemelt egy keskeny kék szalagot.

Vizsgálja a szalagot, s látja, hogy végére
Egy ösmeretlen anyagból készült gyűrű van kötve.
Kicsinylőleg tekint a herceg a gyűrűcskére,
Se nem gyémánt, se nem arany, de még ezüst sincs benne.

„Csak azt látom, hogy régiség, már régen elveszhetett,
S aki valaha viselte, nagyon szegény lehetett.
Nem sokat ér, de emlékül azért mégis elteszem,
Nem dobom el, hanem inkább magammal viszem.”

E szavakkal ült lovára, s elhagyá a cédrusfát,
Sietve ment felkeresni Egyiptomnak királyát.
Nem is gondolta, hogy nála van már egy oly drága kincs,
Milyen a föld kerekiségén egyetlen királynak sincs.

Megvette még a királytól a drága gyémántkövet,
S boldog megelegéssel Olaszhonba sietett.
Mindenki megbámulta a drágakőnek szépségét,
De a gyűrű nem költé fel senkinek a figyelmét.

Ott hányódott az egy szoba félreeső sarkában,
És nem törődött azzal senki a palotában.
Csak néha az ifjú herceg, ha bevetődött ide,
Maga sem tudta, hogy miért?, a portól letörölte.

Egy titkos ösztön azt súgta az ifjú hercegnek,
Hogy van valami hatalma ez egyszerű gyűrűnek.
Bús sejtelen szállt a lelkére, valahányszor ránézett,
Nem tudta megmagyarázni, hogy ilyenkor mit érzett.

Ilyen körülmények közt haladt gyorsan tova az idő,
Alig észrevehetően elszurrant egy esztendő.
Megérkezett végre a nap, az egybekelés napja,
Ragyogó pompától fénylett a hercegi palota.

Az apának a szíve, lelke örömtengerben úszott,
Hogy megérhette életében ezen rég várt napot.
Friss koszorúk illatoznak a palota falain,
[Pompás madárdal kél domboknak halmain.]

Ah, de a világi öröm hóhalmán épült légvár,
Komor, hideg, zord arcával az enyészet közte jár.
Sokszor, midőn ragyogva süt az örömnak napfénye,
Véletlenül, váratlanul gyászfelhő borítja be.

Ily váratlan gyászba borult a hercegi palota,
Fel sem derült már, gyászba hullt a boldogság hajnala.
A hófehér menyegzős ág gyásszal van borítva,
Halvány arccal benne fekszik a vőlegény meghalva.

Az oltár zsámolya helyett, ahova nem léphetett,
Szép virágos ravatalon koporsóba tétetett.
A menyasszony koszorúja a sötét koporsón leng,
Az apának jajszavától a palota visszazeng.

Fájdalomvihar dúlja fel az atyának kebelét,
Kétségbeesett jajszóval ébresztgeti gyermekét:
„Kelj fel egyetlen gyermekem a halál éjjeléből!
Nézd atyádat, hogy hull könnyzárpor szeméből!”

Az atyának jajszavára a hideg szív megdobbán,
A megholt ifjú arcán élet lángja lobban!
Szelíd bánattal nyílnak a nefelejtskék szemek,
Csendes, szomorú mosollyal ajkai így zengnek:

„Égi álmából költéd föl szerető gyermekedet,
Az angyalok közül hívtad vissza az én lelkemet.
Eljegyzésnek napja van ma, és a jegyes Szűz Mária,
Szent ünnep ez, vigalom van most a Mennyországba.

Onnan tért már vissza lelkem, tudtadra adni neked,
Hogy halálommal miért sújt a jó Isten téged.
Azon gyűrű, melyet hoztál keletről most egy éve,
Isten Szűz Anyjának volt a jegygyűrűje!

De te, mint hitvány lomot, semmire sem becsülted,
Hanyagságodért halálom lett a büntetésed!
Ezt mondani ébredtem fel, s most megyek, mert várnak rám
Az angyalok fenn az égben. Isten veled, jó atyám!"

Eltűntek arca rózsái, bezárultak a szemek,
Ismét a halál felhője borong az ifjú felett.
Megrendül a herceg, s készül a gyűrűt keresni,
De egy csodálatos látvány bársonyszékéhez köti.

Egy tiszta hófehér csillag, fénysugárral környezve,
Rózsaszínű felhő szárnyán angyaloktól emelve.
A gyűrű a kék szalaggal a fénysugár közepén állt,
Mellyel a ravatal felett két angyal végig szállt.

És a hatalmas hercegnek a térdei meghajolnak,
És ajkai tiszta szívből buzgó imát mondanak.
A két angyal a gyűrűvel még mindig ott lebegett,
Míg a szomorú szertartás napja meg nem érkezett.

Végre megjött az ősz püspök több egyházi főpappal,
És a ravatalhoz léptek szomorú gyászpompával.
Fehérbe öltözött szűzek hozták Mária szobrát,
S a megboldogult hercegnek fejéhez állították.

Most a gyűrűt az angyalok a szent szoborhoz vitték,
S azt a kékszalagnál fogva a keblére tűzték.
S midőn a temetés elvégeztetett,
A gyűrű a szoborral Perugiába vitetett.

Ez időtől Perugia az égi csodák helye lett,
Világhírű búcsúhelye a keresztény híveknek!
A föld minden részéből sok százezer, millió nép jár ide
Alázattal hódolni a Szent Szűz elibe.

Ott ragyog a szent ereklye drágakővel kirakva,
Gyémántból és színaranyból készítve a tartója.
De még most sem tudja senki, a gyűrű miből lehet,
Bár sok bölcsek, tudósok törték rajta a fejüket.

De már számtalan csodák jöttek létre általa,
Miket mind elmondani ember képes nem volna.
Ámde mégis a sok közül elmondunk itt egyet,
Tanulhatnak belőle a kevély istentelenek!

3. Az oltáriszentségtelenítő királyné büntetése

Perugia városában a főtemplommal szembe
Márványkőből készült fényes palota van emelve.
Izabella királynénak volt ez a palotája,
Zsarnokságáért gyűlölt volt mindenütt az országba.

Hatalmának fénykörében Istent sem ismerte,
Irgalom helyett szíve kevélységgel volt tele!
Semmi sem volt előtte szent; magában bizakodva,
Az üdvözítő hitet is lábával tiporta!

Mária szentséges nevét gúnyszavakkal illette,
Annak tiszteletét utálattal mellőzte!
Istenről megfeledkezve, bűnben tölté életét,
Babonaságnak nevezé Jézus dicső szent hitét!

Régi szálla volt a nagy tisztelet szemének,
Melyet szent búcsújárással tettek a keresztények.
Az irigységnek vad tüze gyullasztotta fel szívét,
Midőn látta, hogy tisztelik Mária jegygyűrűjét.

Elhatározta magában, hogy ezen tiszteletnek
Saját hatalmánál fogva előbb-utóbb véget vet.
[Mert hogy ennyi ember jövel és hőn tiszteli,]
Mária - mondá büszkén - ezt nem érdemelheti.

Augusztus szép hónapjának tizenötödik napján,
[Midőn a Szűz Anya Mennybe ragadtatván,]
A világ minden részéről jöttek a buzgó hívek,
Szent lobogók lengése közt éneket zengének.

Kifaragott, szép ablakán a királyné kinézett,
Bősz haragra gyújtva szívét a hódoló szent ének.
Parancsától visszhangzik már a királyi palota,
Egész fényes környezetét maga elé hívatta.

„Velem jöttök - szólt hozzájuk -, hadd lássa meg ez a nép
Még az Isten Anyjánál is hatalmasabb királynét!”
Féktelen nagy dühében oly gondolata esett,
Hogy széjjel fogja űzetni az ájtatos menetet.

Ekkor koronázott fővel, s fejedelmi palástba
Kiindult a palotájából, s vele udvartartása.
Nyílik a boltíves kapu, melyen, midőn kimentek,
A templomba szent-szentre épp akkor csengettek.

Újra cseng-zeng a csengettyű Úrfelmutatásra,
Mély csend honol, és mindenki borul szent imádásra.
De az áhítatos csendet kardcsörgés zavarja meg,
S a székesegyház kapuja nagy robajjal nyílt meg.

Az Úr Jézus drága teste éppen felemeltetett,
Midőn fényes kísérettel a királyné belépett.
Gyöngyökkel terhelt korona ragyog, fénylik a homlokán
Drágakővel felékített bársonypalást a vállán.

Villámszóró szemeivel büszkén körül tekintett,
S buzgóság helyett rémület tölté el a híveket.
E szavakra nyílik ajka: „Én a királyné vagyok,
Akarom, hogy előttem a porba boruljatok!”

Felhangzik most az oltárnál a szent áldozás szava,
Aki úgy állt rémülten, mint Isten apostola.
Ezüstsín hajfűrtről leragyog a szelídség,
Kezében van még most is a drágalátos nagy szentség.

„Beismerjük - szólt a főpap -, hogy földi királyné vagy,
És mint földi királynénak, a hatalma nagy.
De most kérlek, hódolj te is a Királyok Királyának,
Ki jelen van e szentségben, mit szemeid is látnak.

Ne feledd, hogy királynénak általa kenettél,
S azon törvényeket tartsd meg, miket tőle nyertél.
Mennyei szent igazság, mit ajkaim hirdetnek,
Hol tetteidért egykor tőled is számot vesznek.”

Gúnykacaj a válasz a királyné ajkáról,
S letaszítá a főpapot az oltár zsámolyáról.
Ki a világ drága kincsét, az oltári szentséget,
Keblén hordva, az oltárról szomorkodva lelépett.

A királyné jobbkezével fenyegeti az oltárt,
Elvakult, büszke érzelme többé nem ismert határt.
„Porba hull előttem minden, nekem hódol föld és ég,
Én kívülem nem szabad, hogy legyen több ilyen felség!

Van-e még olyan, ki mer hatalmamban kételkedni?
Lássátok, azon gyűrűt is le fogom onnan venni!”
Ekkor az ereklye testét dühösen megragadta,
S abból vakmerő kezekkel a gyűrűt elrabolta.

És a gyűrűt jobb kezének ujjára illesztette,
S azt gúnyosan Szűz Mária szent képére emelte.
Így szólt: „Ha Isten Anyja vagy, vedd vissza a gyűrűdet,
[Szállj le a Mennyekből s nyújtsd érte kezedet!]

Hitvány kép vagy, nincs hatalmad, tőled sosem félek!
[Királyné vagyok, s mit akarok, mindent elérek!]
Beszélne még tovább, de a hang az ajkára fagyott,
Arcának színe változik, s halvány, mint a halott.

Egy rémsikoltástól hangzik a templom szent csarnoka,
S a királyné fejről földre hull a korona.
Sápadt a nép, hogy látja a szörnyű égi végzetet,
A királynénak kinyújtott karja megmerevedett.

S oly fekete volt az, mintha szénné égett volna,
Mozdulatlan, mint kődarab, a kép felé mutatva.
Amint így kétségbeesve a szent oltár előtt állt,
Palástján a sok drágakő mint égető tűzzé vált.

Szívetrázó hangon kiált a nagy fájdalom miatt:
„Óh, szakadjatok rám, oltár és kőboltozat!
Mintha tüzes kígyók marnák keblemben szívemet,
Hatalmas főembereim, nyújtsatok segédelmet!

Vagy miért nem nyílik meg a föld, miért nem szakad rám az ég?
Ha nincs számomra irgalom, ha nincs már segítség!
Istennek sújtó karja, vedd el az életem,
A halálban enyhüljön ez iszonyú gyötrelmem!”

„Ne úgy beszélj, óh, királyné - hangzott a főpap szava -,
Ne vond az Isten haragját mégjobban tenmagadra!
Ne feledd, ha Isten elvenné most rossz életed,
Talán a kárhozat örök tűzébe jutna lelked.

Amikor az igazságos bíró a bűnt bünteti,
Nem akarja egyszermind a vétkezőt elveszíteni.
A bűnök megbüntetése igazságos és méltó,
De kárhozatra nem jutott még soha a bűnbánó!

Legyen a bűn bármilyen nagy, az irgalom még nagyobb,
A vétket megsiratóhoz maga Isten a legjobb!
Vedd eszedbe, óh, királyné, mert azt Jézus mondja:
A megtérő bűnösnek nincs pokolra útja!”

„Óh, ha van még számomra az égben egy irgalomcsepp,
Isten felszentelt szolgája, vigasztald meg lelkemet!
Ha még bűnöm nagyságánál lehet nagyobb a kegyelem,
Óh, kérd az ISTENT, hogy irgalmazzon énnekem!”

„Vétked nagy, de amint mondám, Isten irgalma nagyobb,
De ha megbánod, örömmel ad Ő bűnbocsánatot!”
Könnye hull a királynénak, enyhül szíve fájdalma,
és megtört lelkén átragyog a remény napsugara.

Most a püspöknek kezéből a szentelt víznek gyöngye,
Tömjénfüstnek illata közt szállott a nagy bűnösre.
Szent imára térdel a nép és a fényes kíséret,
Buzgó fohászt küld az égbe minden szív és lélek.

És a gyűrűt, mely még ott volt a merev kéz ujján,
Körülsugározta azt egy ragyogó tűz-szivárvány,
Mely égi fény közt magától felszállott az oltárra,
A kegyszobor előtt levő szent ereklyetartóba.

„Szánjad, bánjad bűneidet!” - a szent áldozár így szólt. -
Visszavette Szűz Mária, ami rég az övé volt.
Ő is irgalmas lesz hozzád, visszaadja épséged,
Az ő szent nevében kulcsold imára két kezéd!”

Megmozdul, s imára hajlik a megmerevedett kéz,
A királyné térdre hullva, könnyezve az égre néz.
Palástján kialudt a tűz, s visszanyerte jobb karját,
A püspök fejére tévé a földre hullt koronát.

„Ez többé engem nem illet - mond a királyné sírva. -
Lemondok a hatalomról, nem kell a trón, a korona.
Isten felkent szolgája, teljesítsd óhajtasom:
Mária szobrán ragyogjon koronám s palástom.

A királyi pálcát többé kezeim nem érintik,
A világ gondjai lelkemet nem terhelik.
Bűneimért bár e földön eleget tudnék tenni,
Ezért Jézusom Anyjának fogok ezentúl élni.

Most belátom, hogy e földön nincs igaz boldogság,
Akit boldognak hisznek itt, élete fényes rabság.
Kinek milyen volt élete, olyan lesz halála,
Ki hogy és mint sáfárkodott, olyan lesz számadása.

Az embernek csak két dolog közt lehet választani:
Vagy tiszta szentnek lenni, vagy pedig elkárhozni.
Gazdagság, kincs, hírnév, vagyon csak sírig tartanak,
Hogy aztán a sír szélén hűtlenül elhagyjanak!”

Így beszélt könnyes szemmel a királyné szelíden,
A bűnbánat gyöngyharmata ragyogott két szemében.
„Bíbor helyett skapuláré ékesítse vállamat,
Ez lesz a jel, hogy Máriának lányul adtam magamat.

Drága gyémántból készült királyi gyűrű helyett
Rózsafűzéses olvasó fonja körül kezemet.
S hogy a világ ne gátolja lelkem hő érzelmeit,
Egy zárda szent falai közt töltöm életem napjait.

Ti pedig - így végzé szavát a néphez fordulva -
Láttátok a büszkeségnek hogy milyen a jutalma.
Oh, adjatok búcsúzásul nekem egy ajándékot:
E szent helyen mondjátok el értem egy Miatyánkot.

Ennél nincsen jobb ajándék, mert ez lelket nyugtató,
A veszélyben biztos mentő, s bánatban vigasztaló!”
E szavakkal a királyné népétől elbúcsúzott,
És bűneit megsiratni egy zárdába távozott.

Most senki nem mondaná azt, hogy akit e sírbolt rejt -
[Óh, ember és történelem, ki oly könnyen felejt! -,
Valamikor egy dúsgazdag, hatalmas királyné volt,
[Ki elhagyván a világot, mindent Istennek adott.]

A dicsőséges halál vagy Szűz Mária elalvása és felébredése

Az olajfák hegyén esti fény homálya,
A sötét Golgotát a nap fénysugára
Rózsaszínűre festé, melynek tetejébe
Egykor a vér-oltár tüzes lángja ége.

Az ezüstsínű hold már jó magasan jár,
Leragyog a földre ezer csillagsugár.
Ki járhat így későn sötét gyászruhában,
Az illatot hintő olajfák árnyában?

Bánatos arcára rásüt a hold fénye,
Kék szeméből könny hull a földnek fűvére. ^[13]
Bánatrózsák nyílnak két halovány arcán,
Keze összetéve, ima rebeg ajkán.

És midőn elérte azon drága helyet,
Hol az Üdvözítő vért verejtékezett,
Leomlott a földre, lehullott térdére,
Szelíd szemeivel búsan néz az égre.

Bánatos zokogás töri meg a csendet,
Amely a térdelő kebléből felzengett.
Oly keservesen sír, mint erdők gerléje,
Mély fájdalom lehet bánatos szívébe.

Búsan zeng ajkáról a siralmas panasz:
„Óh, mikor derül rám egy mennyei tavasz?
Óh, csak tudnám, sejteném, mikor ér véget
Ez a búval terhelt, gyászos földi élet?”

Szűz Mária volt ő, ki így fohászzkodott,
És szent Fia után égbe vágyakozott.
A csillagok felé kitárta két karját,
Epedő szent vággyal kérte édes fiát:

„A sír felé hajlik életem alkonya,
Hatvannégy év terhe vállaimat nyomja.
Megdicsőült fiam, tekints le az égből,
[Szólítsál magadhoz e nehéz földi létből!]

Életem hajóját a bánat tengerén
Feléd vezet egy üdvözítő remény.
Ha te lejössz értem, és én hozzád térek,
Sok szenvedés után ott révpartot érek!

A földön elhagytam, akiket szerettem,
Elhagyott, szegény, árva özvegy lettem.
Bús árvaságomnak csak akkor lesz vége,
Ha veled örvendezek, Fiam, fenn az égbe!”

A csendes esthomály hajnalfényre virrad,
Feltűnik keletről egy ragyogó csillag.
Fénysugár-szárnyai messze kiterjednek,
Rózsaszín tengerbe fürösztik az eget.

A csillag fényében, mint felkelő hajnal,
Leszállott a földre Gábrriel arkangyal.
Az Olajfák hegyén Szűz Mária előtt
mennyei hangokkal eképp köszöntve őt:

„Üdvözlégy, Mária! Ismét hozzád jöttem,
Égi üzenettel Tehozzád küldettem.
Végtelen örömmel tölti el szívemet,
Hogy Fiad rám bízta a szent üzenetet.

Köszöntelek téged az égiek nevében,
Köszönet az Isten három személyében.
Szent Fiad elébe felhatolt kérésed,
Szent Atyjával együtt meghallgatott Téged.

E földi életben három napig maradsz,
S azután dicsőséges üdvösséget aratsz. ^[14]
Mert szent Fiad által úgy végeztetett el,
Hogy Téged magához az égbe felemel.

Midőn három hajnal harmata földre hull,
Rád egy fölséges égi álom borul.
Angyalok fogják le szemeidet, ajkad,
Istennek szentjei fölötted virrasztanak.

Egykor Názáretben egy liliomszálat
Vittem a számodra - most egy olajágot
Küldött tőlem Fiad, hogy adjam át neked,
Elmondom, hogy mit kell vele cselekedned!

Midőn majd álmodnak szendergése áthat,
Koporsód fejéhez tedd az olajágot.
S ha majd rád borítják a fehér szemfedőt,
Ezen ág vitessen szent koporsód előtt.

Neked is épp úgy, mint egykor Fiadnak,
Jeruzsálemben sok ellenségeid vannak,
Kik elhatározták, midőn nem fogsz lenni,
Drága szent testedet meg fogják égetni!

Ámde ez olajág megrémíti őket,
Úgyhogy szent testedhez hozzá sem érhetnek!
De most már, óh, Szent Szűz, téged kérdezlek,
Dicső szent Fiadnak mit mondjak felőled?"

„Szent angyal! Szívemnek az az óhajtása,
Hogy míg elérkeznék halálom órája,
A szent apostolok, kik elszéledének,
Áldásomat venni, hozzád sietnének!"

„Óhajtásod parancs! - az angyal így szólott. -
Elé fognak jönni mind az apostolok.
S midőn dicsőséges végórád közelget,
Akkorra már mind körülötted lesznek.

A végperctől ne félj, mert, miként életed,
A halálod is olyan dicső lesz tenedek.
A sátánnak fejét rég össze tiportad,
Tehát végórádban Téged meg nem ronthat.

Készülj hát, óh, Szent Szűz, mert a dicsőültek
Feljövetelednek örömmel örülnek."
S midőn beszédét az angyal így végezte,
A csillagsugáron felszállott a mennybe.

* * *

„Szedjetek rózsákat, nefelejts virágot,
Illatos füveket, viruló zöld ágat,
Gyöngyharmatos szekfűt, s nyíló ibolyákat,
S hintsétek be velök e hófehér ágyat!"

A körülállókhöz így szólott Szűz Mária,
mikor hazatért kicsiny hajlékába.
„Nagy ünnep lesz nálunk, messze útra megyek,
Rokonaimat is, kérlek, mind hívjátok meg!"

Csütörtök volt éppen, derült volt a reggel,
A hajnal már ragyog, a nap még nem jött fel.
Vendégek érkeznek Mária házához,
Kezében mindenik virágbokrétát hoz.

A kis szobácskának négy szegletében
Kaméliák vannak porcellán edényben.
A falak pedig a boltozattól kezdve
A földig virággal voltak telehintve.

Rozmaring, mirha és más illatos füvek
Hófehér rózsákkal boríták a földet.
Nem volt olyan kis hely a pici konyhába,
Hol kinyílt virág ne illatozott volna.

A szobának jobbkézfelőli oldalán
Ciprus ágak között, virágos nyoszolyán
Oly átszellemülten nyugszik Szűz Mária,
Mint hajnalfényben a nap első sugára.

Szentelt olajága, mint béke jelképe,
Veronikánál van, ő tartja kezébe.
Magdolna is ott áll, s ráborul könnyezve
Mária keblére, a szűzi kebelre.

S a meggyújtott gyertyák tiszta fénye mellett
Ártatlan szűz lányok szent dalt énekelnek.
A Szűz Anya arca ég az örömfénytől,
Látszik rajta, hogy a Mennyországba készül.

Minden részeiből a széles világnak
A kis hajlék felé fényes felhők szállnak.
Egyiken Szent Pál ül, jött Galileából,
Másikon Szent Péter tért vissza Rómából.

Szent János apostol Efezust hagyá el,
Jakab és Thadeus Tyrusban szállt fel.
Simon Júdás messze, az Eufrát mellett,
Midőn e felhő által felvétetett.

Szamáriában volt Márk éppen menendő,
Midőn felemelte őt is a gyors felhő.
Lukács Korintusban egy szent képet festett,
Be sem végezhetette, mert mennie kellett.

Barnabás apostol ifjabb szent Jakabbal
Most értek Joppéba az esti hajóval.
Bertalan indulna Kréta szigetére,
De mindhármat viszik Jeruzsálem fele.

Tamás valahol a Nilus mellett járkált,
Fáraó népének tüzesen prédikált.
De ő nem hitte az égi jelenséget,
A felhő elszállott, ő pedig elkésett.

Egy angyal jelenté e dolognak okát,
Tamással tudatta Mária halálát.
Hitetlenségét most siratta Tamás,
Gyalog indult el, mert nem volt hátra más. ^[15]

Így érkezett meg a tizenegy apostol,
Említettük, Tamást, miért maradt távol.
„Béke legyen velünk!” - egymást így üdvözölték,
S Mária házának ajtaját átlépték.

János volt az első, ki az ágyhoz lépett,
A többi is nyomban mind követi őtet.
„Szeretett jó anyánk, asszonyunk, testvérünk,
Áldott a perc, melyben íme, hozzád értünk!

Fájdalom és bánat tölti el szívünket,
Nem titkolhatjuk el hulló könnyeinket.
Tudjuk, elérkezett életednek vége,
Az Ur Isten rendelt minket ide!”

„Kedves rokonaim! - szólott Szűz Mária. -
Közeleg életem boldog végórája.
Távozásom miatt ne fájjon szívetek,
Hanem égi öröm töltsön el titeket.

Még egyszer kinyújtom kezemet felétek,
Végső áldásomat mindnyájan vegyétek.
Kérlek, halljátok meg végakaratomat,
És teljesítsétek óhajításaimat!

Látják már szemeim az eget megnyílni,
Leszállnak hozzám a Mennyország lakói.
Szent Fiam vezeti a dicsőülteket,
Hogy magához vegye szomorú lelkemet.

És ha szemeimet végálmra zárom,
S karjaidba hajtom fejemet, halálom,
Fáradt testemet a koporsóba téve,
Temessetek el a Jozafát völgyébe!

Az olajfa ágat, amit Veronika,
Jobb kezében, mit tart, Szent Jánosnak adja,
Hogy azt a koporsóm előtt akkor vigye,
Midőn engem visztek a temetőkertbe!”

Ekkor megnyílt a kis hajlék ajtaja,
S az egek lakói jövének be rajta.
A megváltó Jézus vezeté be őket,
Aki Szűz Mária ágya mellé lépett.

„Eljöttem érted - így szólott az ajka -,
Szerelmes szent Anyám, Libánus galambja.
Itt vannak velem az üdvözült lelkek,
Hogy szent halálodon jelen lehessenek!”

„Isteni szent Fiam, legyen neved áldott,
Aki meghallgatni engem méltóztatott.
De nézd rokonaimat, hogy könnyeznek engem,
Vigasztald meg őket, szerelmes gyermekem!”

Ekkor a megváltó szent Anyjának kezét
Felemelte, és a kesergőknek fejét
A drága szent kézzel mind megérintette,
Így változtató a bánatot öröme.

Most már előlépett a Halál Angyala,
Kezeiben két szál fehér rózsát tartva.
Azzal megérinté Szűz Mária szívét,
Letépett lombjával behinté szent testét. ^[16]

A szívdobogása csendesedni kezdett,
A szelíd szemekre álom nehezedett.
S midőn minden levél lehullt a rózsáról,
Elszállott a lélek mosolygó ajkáról. ^[17]

Illatos levegő tölti be a házat,
A dicsőült lelkek az ég felé szállnak.
Mennyei balzsam hull a szent Szűz testére,
Melynek készülnek már a temetésére.

* * *

Liliom ágy van a koporsóba vetve,
Am „Titkos értelmű rózsza” fekszik benne.
Hófehérszín ruha borítja szent testét,
Úgy szegezték rá a koporsó fedelét.

Hatszáz lány égszínkék ruhába öltözve,
Borostyán koszorút hozott a kezébe.
És azt a koporsó fedelére tették,
S a dicső szent testet vállaikra vették.

Szent János elől ment az olajfa ággal,
Utána Magdolna cipruskoszorúval.
Jobbfelől Thaddeus, Bertalan, Barnabás,
Balról a két Jakab, s velök Simon Júdás.

A koporsó mellett rendben így menének,
Kezökbe meggyújtott fáklyákat vivének.
Lukács pedig és Márk a szent zászlót vitte,
Szent Pál Péterrel a koporsót követte.

A gyász kísérettel az utcák megteltek,
Sok ezren az útra virágot hintettek.
Ily pompával vitték a szent Szűz koporsóját,
Amidőn elérték Jehud főpap házát.

Itt várták be a gyászmenetet a zsidók,
És megrohanták a virágos koporsót.
„Azt nem engedjük meg, hogy Jozafát völgyét
E koporsóval megszenteltség telenítsék!

Ennek a Fia volt a mi ellenségünk,
Miatta szenvedett sokat ősi hitünk! -
Szólt a főpap. - El kell a koporsót venni,
És a törvény szerint meg kell égetni!"

Egymás mellé állva a szent apostolok,
Szép szavakkal kérték a dühös főpapot.
De ez mit sem hallgat a kérő szavakra,
Hanem saját maga tört a koporsóra.

De most az olajág szent János kezében
Felemelkedik és megsuhan a légben,
És Jehud főpapnak mindkét keze-szára
Elszáradva omlott a két oldalára.

A többi dühöngők vaksággal sújtattak,
Mások megbénulva a földre roskadtak.
A dühös káromlást kínos jaj váltja fel,
A papot népével rémület fogja el.

Szent Péterhez fordult könyörgő szavával
A főpap, és kérte sűrű könnyhullással,
Hogy ezen rettentő helyzetből mentse meg,
[A szent olajággal kezét érintse meg.]

Szent Péter így szólott: „Boruljatok térdre,
És kezét mindenki tegye a szívére!”
S kérdé tőlük, midőn már mind térdre borult:
„Hiszitek-e Jézust, hogy Isten fia volt?

És hiszitek-e, hogy ezen koporsóba
Szent álmát Jézus szűz Anyja alussza?
Hogyha bocsánatát nyerni akarjátok,
Koporsóját nyiltan sorra csókoljátok!”

„Hiszük - szólt a főpap -, amit beszél nyelved,
Mert ilyen nagy csodát csak az Isten tehet.
És akiért nekünk e csodát mutatta,
Az nem lehet más, mint Istennek az Anyja!”

Most a szent koporsót a földre letették,
És térdenjárva azt a zsidók megkerülték,
Megcsókolva annak szögletét s oldalát,
Visszanyerték szemük elvesztett világát.

A főpapot, kinek elszáradt a keze,
János az olajfa ággal megérintette.
És a többi zsidók csodálva szemlélték,
Miként nyeré vissza előbbi épségét.

Jakab egy edényt hoz, mely tiszta vízzel telt,
Mit János apostol azonnal megszentelt.
És azzal a zsidók, kik ott megtértenek,
Közel háromszázan megkeresztelkedtek!

A megtért zsidókból lett új keresztények
A koporsó mellett térdén állva léptek.
Úgy kísérték azt a Jozafát völgyébe,
Ahol már a szent sír el vala készítve.

A koporsóra, mely a szent Szűzre borult,
Nemsokára csöndes sírhalom domborult.
Alig hogy a kicsiny sírhant fel lett rakva,
Illatos virágok fakadtak fel rajta!

Egy pillanatig sem volt puszta a sírdomb,
Myrtus borítá, és nőtt rajta cipruslomb.
Mindenki látta, hogy nőnek a virágok,
Amelyek befedték a drága szent hantot.

A sírnál számtalan gyertyát gyújtottak, ^[18]
És az apostolok folyton imádkoztak.
Olykor egy-egy angyal szállott le az égből,
Virágokat szedve a sír tetejéről.

* * *

Vasárnap hajnalban, két óra lehetett,
Mikor portól fedve Tamás megérkezett.
Nem törődött azzal, hogy ki volt fáradva,
Első szava az volt: „Hol van Szűz Mária?”

Szent Péter feddőleg hozzá imígy beszél:
„Tamás, te már megint miért hitetlenkedtél?
Nagy dolgok történtek mostanában velünk,
Sajnálatos dolog, hogy nem voltál köztünk!

Láttuk Mesterünket az ő szentjeivel,
Szerető szent Anyját vigasztalni jött el.
Ki már ott nyugoszik virágos hant alatt,
Miköztünk csak drága szent emléke maradt.”

Szent Tamás elkezdett sírni és jajgatni,
Hitetlenkedését most kezdé már bánni.
De ah!, mi lehet az, mi az éj homályát
Oly ragyogó színű fénnel derengi át?

Körül az ég alja, nyugatról keletre,
Piros rózsákkal van egészen beszegve.
Apró ezüst felhő fodrozik felette,
Csillagsugár fürdik az égi tengerbe.

Túlvilági ének a magasban zendül,
Angyali hárfának a húrja megpendül.
Eltelt a három nap, mely alatt Mária
A szent sír csendjében álmait aludta. ^[19]

Jönnek az égiek, megrémül a halál,
Midőn Gábor angyal a sír mellé áll.
Mellette állnak szent Mihály s Rafael,
A síri hajlékra néznek nagy örömmel.

Mennyei trónján Maga a Megváltó,
Felségét környezi sok ezer millió.
Akit szent trónusán a vének emelnek,
S vértanu gyermekek énekelnek szentnek.

Jönnek a szent atyák Ádám és Évával,
Kezeikben egy-egy pálmafa virággal.
Ó-testamentomi dicső szent próféták
Az örök életnek cédruságát hozzák.

A sok égi angyal mind mellette állott,
Az Úr Jézus Krisztus trónjáról leszállott.
A három arkangyal előtte meghajol,
És földre borul a tizenkét apostol.

Majd a sírhoz lépett Gábrriel arkangyal,
Megérinté azt egy fehér liliummal.
Jézus trónja felől égi fény sugárzott,
Melyre a virágos sírhalom megnyílt.

Mirha és rozmaringillat száll a sírből,
Amely szétterül a szellő fuvalmitól.
Majd, mint gyöngyharmatos hófehér rózsaszál,
A piros hajnalnak kelő sugárinál

Mint nyíló gyöngyvirág a bimbó öléből,
Úgy lép ki Mária csendes nyughelyéről. ^[20]
Nem hervasztotta el a halál szépségét,
Nem törte meg tisztán szerető szent szívét.

Öröklét napja ragyog kék szemében, ^[21]
Két orcáján az üdv dereng hajnalfényben.
Rózsaszín ajkai szent mosolyra nyílnak,
Arany hajfűrtjei vállára omolnak.

Fényes gyémántfelhő csillagokkal rakva,
Rajta királyi szék, lilium takarja.
E királyi székre Jézus szent kezével
Mennyei szűz Anyját maga emelé fel.

„Óh, öröm! - szólt Jézus angyal-szelídséggel -
Egy volt óhajtásom, Anyám, a tiéddel.
Hogy a dicsőséget megoszthassam veled,
Rég várt jutalmadat, hogy megadjam neked!

Szenvedéseidnek az lesz méltó bére,
Hatalmad kiterjed földre úgy, mint égre.
S a bűnös világnak, amelyet most elhagysz,
Örökös védője, s pártfogója maradsz.

Tereád néznek a föld minden lakói,
Éva számkivetett árva halandói.
És a gyarló embert előttem te véded,
Mindig teljesítve fog lenni kérésed.

Tereád bízom az árváknak ügyeit,
Te töröld le az özvegyek könnyeit.
Akiért pedig te megszűnsz könnyörögni,
Annak jobb lett volna világra sem jönni!

De most velem együtt terjeszd ki kezedet,
Áldd meg a világot, s benne a népeket!
S azután a dicsőség szárnyain repülve,
Jöjj szerelmes Anyám, jöjj velem az égbe!”

Ekkor a dicsőült mennyei seregek,
Miután áldásra emelték kezüket,
A boldog szűz Anyát vállaikra vették,
És felemelkedve nevét üdvözölték.

A szent apostolok és evangelisták,
Midőn szemlélték e fenséges csodát,
Így kiáltottak fel könnyörgő nagy hanggal:
„Szűz Anyánk, minket is, óh, vígy el magaddal!”

Visszazeng a szózat Mária ajkáról,
Mely, mint égi zene, hangzik messze távol:
„Hit, remény, szeretet kísérjen titeket,
Lesz még idő, melyben megláttok engemet!”

Már azonban a fény utolsót lobogva
Ragyog az ég felől az apostolokra.
Oly örömnapp volt ez, hogy e napvilágon
Nem érzett bánatot senki a világon.

Azon a szent napon nem történt kárvallás,
Sem megbetegedés, sem pedig meghalás.
Az elveszett jószág gazdájához térült,
A haldokló beteg egészségre épült.

Míg az Isten Anyja felért a mennyekbe,
Addig angyal szállott mindenki szívébe.
A pokol hatalmi láncra veretének,
Kik egymást gyűlölték, békességre léptek.

Ily körülmények közt nyílt meg a Mennysország,
Mikor odaért az angyali sokaság.
Királyi szent zászlók lobogtak, fénylettek,
Tiszteletére a megdicsőült Szűznek.

Trombita harsogás tölti be az eget,
Tiszta ezüst hangú harangok zengenek.
S az eget kincstárát mindenható kézzel
Az örökkévaló Atya nyitotta fel éppen.

És az örök élet gyémánt koronáját,
S a Mennysország királyi pálcáját
A dicsőítés arany palástjával
Mihály angyal hozta buzgó hódolással.

Ragyogó trónusán ül már Szűz Mária,
Jobbján szent Fia van, balfelől az Atya.
A Szentlélek pedig lengve száll feléje,
Így tették fel a gyöngykoronát fejére.

Szent Mihály tevé a palástot vállára,
A királyi pálcát Gábrriel nyújtotta.
Gyöngyvirágot adott Rafael főangyal,
Hogy bánatos szívet orvosoljon azzal. [22]

A Szentháromság most trónusára ülve
A menny lakóihoz eképpen beszéle:
„Hatalmak és Trónok, Fejedelemségek,
Kerubim, Szeráfim, Angyalok, nézzetek!

Dicsőült angyalok és szent Arkangyalok,
Íme, királynétok megkoronáztatott!”
Alleluja zendül és örömhossanna:
Üdvözlégy ezerszer, eget királynéja!

Szent öröm ragyog a földkerekségre,
Így történt Mária mennybevitetése.
[Azóta vigyáz ránk a mindenség Anyja,
Bűnösnek, vétkesnek megbocsátást adja.]

A cédrusfa eredete vagy hol termett az a fa, amelyből Jézus keresztje készült?

Elveszett, elpusztult a Paradicsomkert,
Isten átka nyomja az első pár embert.
Enyészet borult a szép édeni Kertre,
Így ért az ítélet az első emberre.

Hej, mikor még ide a boldogság napja
Éltető sugárit égő fénnel szórta,
Mind együtt volt itt a Mennyország szépsége
A mi ősszüleink égi gyönyörére.

Nem volt kívánságuk, mi nem teljesedett,
A virág nekik nyílt, a föld nekik termett.
Gyönyör volt mindenütt a nagy természetben,
Mert hisz jókedvében alkotá az Isten. ^[23]

S még ami tetézte ezt a boldogságot:
Ősszüleink bírtak angyaltisztaságot.
És az Isten azzal ruházta fel őket,
Hogy élnek örökké, sohasem enyésznek.

„Íme - szólt az Isten -, amit teremtettem,
Mi itt a földön van, azt értetek tettem.
Éltetek eget nem borítja bánat,
Illatát vegyétek az örömvirágnak.

A Paradicsom kert lesz lakóhelyetek,
Angyali gyönyör vesz körül benneteket.
És ezen gyönyörnek nem fog vége lenni,
Mert öröklétet fogtok itt élvezni.

De a Paradicsom kertnek a közepén,
Hol virág nyílik a kristály patak mentén,
Aranyszín gyümölcscsel ott áll tele rakva
Örök pompájában egy díszes almafa.

Ez a fa az enyém, én tartok rá számot,
Ennek a gyümölcsét meg ne kóstoljátok!
Ezen kívül, ami itt áll elöttetek,
Amit szemetek lát, minden a tietek.

S ha szót nem fogadtok e parancsolásnak,
S esztek gyümölcséből a tilalom fájának,
Akkor iszonyú sors fog reátok várni,
áldás helyett átok fog reátok szállni!”

Így szólt az Úr, és ők fogadták, ígérték,
Hogy nem bántandják a tiltott fa gyümölcsét.
Mintha nem is volna, reá sem gondoltak,
Hogy kedvéből ki ne essenek az Úrnak.

Ám de jött a kígyó ragyogó színével,
Bűnre csábító édes beszédével.
Oly sok szépet beszélt Éva ósanyánknak,
Hogy kezdé szemlélni gyümölcsét a fának.

Így beszélt az ördög, így beszélt a kígyó,
Hogy célját elérje a gonosz csábító.
Úgy mond: „Ha e fának gyümölcséből esztek,
Ti is, mint az Isten, mindenhatók lesztek.

Hatalom s erő van a tiltott gyümölcsben,
Azért tiltá el azt tőletek az Isten!
Mert attól fél, ha e gyümölcsből esztek,
Még őfelette is hatalmat vehettek!”

Kárhozatos nyelve eképpen beszéle,
A pokloknak tüze égett vad szemébe.
És a boldogtalan asszony hitt a szavának,
Letört egy gyümölcscsel megrakott faágat.

Kóstolja az almát, s kínálja Ádámot,
És midőn megették az első almát ott,
Rettenetes vala a szörnyű csalódás,
Amelyre vezeté most a tapasztalás.

A rózsaszín-piros almának belseje
Undorító, bűzös hamuval volt tele.
És a hamubél közt rút férgek nyüzsögtek,
Melyek mindkettőben undort gerjesztettek.

Most Ádám és Éva a letépett almát
Remegő kezekkel magoktól eldobták.
És a szégyen pírja borítá arcokat,
Most vették csak észre, hogy meztelen vannak.

Megszegve a parancs, le van törve az ág,
Örökre odavan a szent ártatlanság.
Óh, Ádám és Éva, mi lesz belőletek?
Isten szent haragja fölgyúlt ellenetek!

Rejtekhelyet keres mindkettő magának,
Lombos árnyában sűrű fügefának.
Amelynek széles-zöld lombjait leszedték,
Meztelen testüket azzal befedezték.

Ekkor egy mennydörgő szózat kél az égből,
S a harag szavától mindkettő megrémül.
„Hol vagy, Ádám, mondd meg, miért rejtőztél el?
Bűnödért meglakolsz, látlak szemeimmal!

Halljad, mi vár rád, halljad végzetedet,
Véres verejtékkal keresed kenyeredet!
Neked, pedig asszony, az lesz osztályrészed,
Hogy fájdalmak között szüled gyermekedet!

Terhes lesz a munka, terhes lesz az élet,
Két kézzel fogjátok művelni a földet.
Midőn megelégszem, amit szenvedtetek,
Halállal végződik bűnös életek!

Bűneitek terhét örökölni fogják,
Évezredekken át késő ükunokák,
És aki születik e földön anyától,
Az nem menekül meg a halál zsoldjától!”

Folytatá az Isten: „Ha már teremtélek,
Mégse kárhozzon el az emberi lélek.
Az asszony magvából fog világra jönni
Ki a kígyó fejét össze fogja törni. [24]

Mivel asszony volt az első bűn szerzője,
Eltörlésének is asszony lesz eszköze.
S mivel fa okozta a világ romlását,
Fa által éri el megszabadulását.” [25]

Így szólt az ítélet és a vigasztalás,
Melyből összüleink nyertek megújulást.
Ekkor a magasból egy kerubin angyal
Leszállott a földre fényes lángpallossal.

Azzal elűzé a szerencsétleneket,
És pusztává tette a gyönyörű kertet.
A lángpallos, melyet kezében forgatott,
Egy zord völgyé tette a Paradicsomot. [26]

Hol illatos citrom- s narancsfák zöldelltek,
S pálmaerdő völgyén ibolyák díszlettek,
Vad bozót verte fel azoknak a helyét,
Viselve a nagy bűn szomorú jelképét.

A gyorsröptű idő villámszárnyakon jár,
Halad kimért útján, senkire sem vár.
Ádámnak homlokát ősz hajfürt borítja,
Száznyolcvan év terhe a vállait nyomja.

Már régóta nyomja súlyos betegágyát,
Egy reggel magához szólítja Seth fiát.
Ki midőn megjelent könnyes szemmel, arccal,
Így szól hozzá atyja csendes, lassú hanggal:

„Súlyos beteg vagyok, nem tudom, az Isten
Ő szent felsége mit végzett felőlem.
Az előbb egy kissé, amint elszunnyadtam,
Elmondom neked, mit láttam álmomban.

Ott, ahol egykor a Paradicsomkert volt,
Ahol most minden rideg, puszta és holt,
Hol az a szomorú, gyászemlékű fa állt,
Álmomban az égből egy angyal oda leszállt.

És a fényes angyal így szólt vala hozzám:
'Seth nevű fiadat küldd el ide, Ádám!
Gyógyszert fogok neked általa küldeni,
Más orvosság nem fog téged megmenteni!'

Azért hivattalak, mert én azt gondolom,
Hátha rejt valamit magában ez álom.
Ezért teljesítsd hát azon kérésemet,
Menj el és keresd meg az álmodott helyet!”

Örömmel kelt útra a hűséges gyermek,
S a Paradicsomkert helyére sietett.
Vad fenyér és avar, tövisek bogánca
Borult az egykori öröm hazájára.

Kietlen volt a táj, még út sem volt benne,
Tamarin-indákkal be volt fonva, szőve.
Az enyészet szárnya sötéten reá szállt,
A kiküldött gyermek céltalanul járkált.

De ím, egy fuvallom megrázza a bokrot,
S Ádám fia előtt magától megnyílt
Egy keskeny út, melyen csak egy ember mehet,
S mely a volt Paradicsom közepéig vezet.

Ezen indult meg Seth, s haladt beljebb-beljebb,
És már a középtáj felé közeledett.
S mikor már a tiltott fa helyére jutott,
A ragyogó napfényben egy angyalt talált ott.

Az angyal előtt a földből egy száraz ág
Kinőve volt nem magasabban, mint egy láb.
Nem vala azon lomb, s nem volt benne élet,
Régen elszáritá a zordon enyészet.

„Bűnös Ádám fia - az angyal eképp szólt -,
Ez a faág egykor a dicsőség fája volt.
Isten törvényének volt tilalomfája,
Míg rá nem szállt a bűn sötétjének árnya.

Szülőid e fának gyümölcséből ettek,
Amely által bűnös halandókká lettek.
Ez a jó és gonosz tudásának fája,
Eltörpült, elszáradt, mert átok szállt rája.

Szakítsd ki a bűnfát a bűn földjéből,
És azt minél előbb vidd haza tövestől.
Atyád sírhantjának közepére ültess,
Anyád könnyeitől új gyökeret ereszt.

Könnyzápor, könnyharmat ad annak életet,
Melyeket az Éva szemei ejtenek.
Bűnbánat könnyétől új életre kelve,
E fán terem egykor a váltság gyümölcse.”

Teljesítette Seth az angyal parancsát,
Kitépte a bűnfa satnya törzsét, gallyát.
Az úton, amelyen jött, indult hazafele,
Mély bánattal s gonddal volt a szíve tele.

És midőn hazatért a csendes otthonba,
Elébe sietett jó anyja zokogva:
„Fiam, későn jöttél, búbanatra érve,
Most szenderült atyád túlvilági létre.

De micsoda fa az, mit kezekben látok?
Nézem, s mintha szívem érnék tűszúrások!
Óh, tudom már, mi az, a vérem úgy lángol,
Én törtem azt le a tiltott almafáról.

De miért hoztad ezt? Minél jobban nézem,
Lelkem mély fájdalmát annál jobban érzem!”
„Anyám, kedves anyám - szólt búsan a gyermek -,
Hogy mi történt velem, kérlek, óh, hallgasd meg!

Ez a száraz fa a földbe gyökerezve
Volt a Kert közepén, s angyal állt mellette,
Aki szavaival azt hagyta meg nekem,
Hogy ezt édesatyám sírjára ültessem.

S ezt a fát neked kell mély bánatok között,
Míg csak ki nem zöldül, könnyeddel öntöznöd.
Azt mondá az angyal - hogy mi az, nem tudni -,
Váltságnak gyümölcse fog ezen teremni.”

„Nagy titok lehet az, ezt magam sem értem,
Meg fogok nyugodni az égi végzésen!”
Így szólt Sethnek Éva, s elvevé az ágat,
És a temetéshez vérző szívvel láttak.

Visszatért ősatyánk, honnan testét vette,
Csöndes sírhalom van emelve felette.
A kis hant közepén bús síri jel támadt,
Oda ülteté Seth azt a száraz ágat.

A száraz fácskára hull már a gyöngypatak,
Amely Éva anyánk bús szeméből fakad.
Nem volt olyan hajnal, nem volt dél és este,
Hogy ne hullt volna rá a bánat könnycseppje.

Tíz hosszú év alatt a bánat sok könnye
Az elszáradt ágat életre keltette.
Egy tavaszi napnak ébredő hajnalán
Zöld lombok fakadtak annak kopár gallyán.

Éva anyánk a fát csodálkozva nézi,
Nem almafa levél nő azon, úgy véli.
Ismeretlen volt az, ilyet még nem látott,
A bűnfának ága más alakot váltott.

Pompás fa lett abból néhány évjárásra,
Árnyas lombot hintett Ádám sírhantjára.
És mivel a Kertből Seth által jött ide,
Sethrus vagy cédrus lett ezen fának neve.

Ismét évek dőlnek az idő karjába,
Éva is ott nyugszik a cédrus árnyába.
Évszázadok múlva az egész nagy teret
Elborította egy nagy cédrus rengeteg.

Olyan magasra nőtt a fák koronája,
Hogy sokszor a felhők könyököltek rája.
De az, amely Ádám sírján nevelkedett,
Oly nagy volt, hogy azzal egy sem mérkőzhetett.

Népesült a világ, népek támadának,
Lakhelyet keresni sok földet bejártak.
Így akadtak rá a cédrus-rengetegre,
Égbenyúló fái csodálatot keltve.

Városok épülnek, hordják már a fákat,
Az Anyafa áll még sírhantján Ádámnak.
Hosszú idők során elfajult a világ,
Magára vonja Istennek haragját.

Megparancsolá az Úr Isten Noénak,
Egy igen nagy bárkát csinálna magának.
Mert a világ bűnét tovább nem nézheti,
Vízözönnel kell a bűnt elemészteni.

Útra indula hát egész családjával,
Szem, Chám és Jáfet nevű három szép fiával.
Míg hosszú út után elértek a helyre,
Ahol az óriás nagy cédrusfa terme.

A cédrus tövében mindnyájan megálltak,
És így szólt Noé: „Ez lesz jó bárkának!”
Munkához fogának, és kétszáz nap múlva
Az óriás nagy fa a földre lehulla.

Derekából lett a bárka gerendája,
Ezen nyugodott a bárka alkotmánya.
Százötven napig járt a hullámok felett,
Ekkor az Ararát hegyén megfeneklett.

Az özönvíz után újra születének
Istennek szolgáló jámbor, békés népek.
Bölcs Salamon király azt határozta el,
Hogy Istennek fényes szép templomot emel.

Gerendák és pallók hordatának össze,
A világnak mind a négy része termette.
Volt ott egy gerenda, fáknak óriása,
Három évig tartott odaszállítása.

Bámulta mindenki annak a nagyságát,
Kezdték méregetni szélességét, hosszát.
Még Salamon király is megtekintette,
S a fa eredetét, mint bölcs, megfejtette.

„Kétezer évesnél is több már a gerenda,
Ádám atyánk sírját árnyékolta lombja.”
Folytatá a király: „Egynéhányszáz éve
A Noé bárkáját ez tartotta össze.

A fele elég lesz a templomba lépcsőnek,
Melyen a papok a frigyszekrényhez mennek.
És aztán, azonkívül, ami megmarad még,
Lészen belőle vagy százhusz templomi szék.

És a másik felét, hogy ne kerüljenek,
A kik Betlehemből Húsvétra feljönnek,
Cedron patakján kell keresztbe tenni,
Gyaloghídnak egy sem fog ilyen jó lenni.”

Végrehajtatott a királyi rendelet,
A fél gerendából hidat készítettek.
Hosszú száz éveken a nép azon jára
Salamon király fényes templomába.

Heródes tölté be a királyi széket,
Ő uralkodott már Zsidóország felett.
Midőn kint járt egykor gyönyörű kertjébe,
Egy ragyogó csillag tűnik a szemébe.

Figyelemmel nézi a fényes csillagot,
Mely Jeruzsálemből Betlehembe tartott.
Ekkor palotája erkélyére felállt,
S látta, hogy a csillag vezet három királyt.

És most tisztelettel kiméne elébek,
Megtudni, hogy vajon hova mehetnének.
„Új király született - felelének azok -
Őhózzá követjük a fényes csillagot.

De hogy merre van Ő, egyikünk sem tudja,
Vezetésünket hát bízzuk e csillagra!”
Heródes megretten, ámde nem mutatja,
Háromkirályokhoz nyájasan így szóla:

Visszatérvén, kérlek, hozzám térjete be,
Hozzatok hírt, amely örömet szerezne.
Ha az új királyról fogtok hírt mondani,
Sietek majd neki hódolatot tenni!”

E szavakkal vált el a három királytól,
Ámde lelke égett sötét bosszúságtól.
Elhatározta, hogy ő majd keresteti,
S az új királyt legott meg fogja öletni.

Jézus volt a király, ki már megszületett,
És a három király őhózzá sietett.
Visszafele térve előttük az utat
Másfelé jelölte ki a fényes csillag.

Heródes csak várta, ámde mindhiába,
Nagy haragra gyulladt, s rendelé a kába,
Hogy fel kell keresni a megváltó királyt,
És ne kerülje el a kegyetlen halált.

Küldi zsoldosait keletre, nyugatra,
A kis gyermekeket sorra gyilkoltatja.
Száznegyvennégyezren már el is véreztek,
Ámde nem volt köztük az isteni gyermek.

Egy zivataros éj sötét leple alatt
A Szent Család félve és remegve halad.
Jeruzsálem mellett, a Cenronnak partján
Át akarnak menni annak gyaloghídján.

Egészen elérték már az átjáró hidat,
Midőn szikozódó kiáltást hallanak:
„Itt menekülnek ők, viszik a gyermeket,
Kit felséges urunk oly régen kerestet!”

A menekülők most ráléptek a hídra -
Még Salamon király tétette azt oda.
Alig, hogy átértek a túlsó végére,
Az ellenség is már a nyomukba ére.

Az üldözők éppen tizenöten voltak,
A sötétségben már látni alakjokat.
A fáradt Szent Család alig bírt már lépni,
Jaj, nemsoká utol fogják őket érni.

De amint a hídnak közepére értek,
A Cedron partjára át nem mehetnének,
Mert egy vízhullámnak sebes áradata
Vad morajjal zúgva, rácsapott a hídra.

Ingadozik a híd, a víz egyre árad,
Az üldözők félnek, és arcuk elsápad.
Emelkedik a híd, s robajjal felfordult,
És az üldözőkkel a mélységbe fordult.

A híd elmerüle a patakmederbe,
Másnap tizenöt holt volt partra vetve.
Viharos éj után piros hajnal derült,
A Szent Család pedig a vérszől menekült. ^[27]

Harminc év múltával nagy dolgok történtek,
Széles határain Izrael földjének.
Mert visszatért ismét az üldözött gyermek,
Ajakai hatalmas ígéket hirdettek.

Mennyei hatalom fölségével telve,
Üdvöt és szent áldást hintett a népekre.
Óróna jövendőlt régen a Szentírás,
Jézus Krisztus volt ő, a rég várt Messiás.

Ellene támadtak szent igazáért,
A törvény hamisan fejére halált kért.
Bűnös bírúk közt állt az Egek Ura, ^[28]
Szent teste sebekkel, szíve búval rakva.

Aki elhagyta a dicsőséges mennyet,
Mint rút gonosztevő, most megkötöztetett,
És alábbvalónak nézték egy tolvajnál,
Ki kegyelmet nyert, a bűnös Barrabásnál.

Dühödten üvölt már a bösz zsidósereg:
„Halál a fejére! Keresztre, feszítsd meg!”
És az ártatlanság, ki sohasem vétett,
Elvégeztetett, hogy kereszten halljon meg.

Parancsolá Annás: Keressetek oly fát,
Miből készíteni lehet egy keresztfát!
Míg bealkonyodik, hadd feszüljön rája,
Názáreti Jézus, zsidóknak királya!”

Annás elébe most egy ember sietett,
Mélyen meghajolva hajtott térdet, fejet.
„Hatalmas főpap, én Sehet halász vagyok,
Hallgasd meg, mit néked alázattal mondok:

A Sion hegy tövén, a futó Cedronba
Halászatok én már vagy harminc év óta.
Egy nagy darab fa ott a víz fenekében,
Hálómat szétszedte, sok kárt tett már nékem.

Ha eljönne velem vagy ötvenkét ember,
Emelő darukkal, s erős kötelekkel,
Azt hiszem, ki tudnánk emelni a partra,
Tudom, lenne abból jó magas keresztfal!”

Megadták neki a kívánt segedelmet,
S a Cedron patakából a fa kivéttetett.
Harminckét évig volt már ott a víz alatt,
Mégis, kívül-belül ép és száraz maradt.

A nap éppen fényes déli sugárt ereszt,
Mikor már készen volt a szomorú kereszt.
Hat ember is alig bírja felemelni,
De az Úr Jézusnak magának kell vinni.

Elesett alatta háromszor a földre,
Félholtan ért már a bús Golgota hegyre.
Borzasztó volt a kín, leírni nem lehet,
Mit felfeszítve a keresztfán érezett.

A szenvedés ezen szörnyű órájában
Egy angyal állott a limbus ajtajában, ^[29]
Amelyet felnyitott s nagy fényvel belépett,
Ahol a szent atyák bűnért szenvedének.

Ádámot és Évát szólítá az angyal,
És eképpen szólott tiszta, zengő hanggal:
„Halljátok azon hírt, melyet mondok nektek,
Mely megvigasztalja bűnös szíveteket.

Midőn halálos volt súlyos betegséged,
A Paradicsomba küldéd el a gyermekedet. ^[30]
Hogy venne gyógyfüvet - és én adtam neki
Oly fát, mely a lelked fogja meggyógyítani.

Egy száraz ág volt az a bűnnek fájáról,
De új életre kelt Éva könnyárjától.
Bűnbánat könnyétől zöldült ki a lombja,
Négyezer hosszú év viharzott át rajta.

Fejszék csapásitól dőlt ki az a nagy fa,
Lombos ágaitól megtépve, megfosztva.
Míg ennek elszáradt minden egyes ága,
Majd ültetett kínos Golgotára.

Gyötrelmes fájdalmak lettek virágai,
Piros vértül festve fekete lombjai,
És fájdalmaknak vérébe merülve,
Éppen most függ rajta a váltság gyümölcse.

Isteni szív ontott oly annyi drága vért,
A ti elrettentő, gonosz bűnötökért,
Amely gonosz bűnért, hogy el ne vesszetek,
Maga a Jó Isten szenved most értetek.

De íme, most jön már a felséges király,
A váltság fájával, íme, hozzátok száll,
Hogy a sötétségből majdan kivezessen,
S az örök életbe bizton felvezessen.”

Íme, itt van Jézus, ebben a limbusban,
Iszonyú sötétbe, szörnyen elborultan.
Leborulva várják Őtet a szent atyák,
A pátriárkák, és a szent életű próféták. ^[31]

Örömhanggá válik a sűrű sóhajtás,
Csak egy marad hátra, az áruló Júdás.
És Jézus szelíden így szólítá őt meg:
„Jöjj ki te is, s ezt a véres fát csókold meg!”

Júdás meg se mozdul, hanem marad daccal,
Mert tele volt a szíve, lelke kárhozattal.
„Jöjj - szólt Jézus -, mert én érted is szenvedtem,
[Bűnödöt a szent fán, mindet elvettem.]

Ekkor megindultak sorban a szent atyák,
Jézust magasztalták, s szentnek kiáltották.
Az üdvnek örömét nem írhatja le toll,
Csak maga maradt ott, a bűnös apostol.

„Légy átkozott! S legyen átkozott ez a hely!
Kínod legyen örök, nyugalmat sose lelj! -
Így szólott haraggal Jézus, a Megváltó. -
„Legyen kínod szörnyű és örökkévaló!”

És a keresztfából letört egy darabot,
Melyet Júdás felé, a limbusba dobott.
Iszonyú kénköves tűztengernek lángja
Borzalmasan tört az áruló Júdásra.

Reszket a levegő a kín-sóhajtástól,
Ekkor gyulladott ki először a pokol.
Kihalva a remény, nem lesz ott boldogság,
Mert nem ér véget az örökkévalóság.

Ó, bár meggondolná ez a hiú világ,
Hogy mit jelent e szó: örökkévalóság!
Örökké meghalni, vagy örökké élni ^[32]
Örök pokolban, vagy Mennyországban élni!

Ó, ha meggondolná a váltság mély titkát,
Ha híven követné a váltság szent fáját!
Ha arról hullna rá az üdvadó virág,
De boldog lenne az örökkévalóság!

Ahasvérius vagy a Jézus által megátkozott, örökké élő zsidó

I.

Hurcolják már Jézust a halálra,
Vállait nyomja a váltság fája.
Ezer sebbel van már rakva a teste,
Elborítja a szent vér tengere.

Vaskorbácsok zápor-csapásától
Új sebekből friss vérpatak csordul.
Ellankasztja a nagy kereszt terhe,
Erőtlenül roskad le a földre.

De a szörnyű korbácsok, ütésik
A továbbmenésre kényszerítik.
És az, ki már félig meg van halva,
Oly teherrel ugyan hogyan haladhatna?

Ahasvér házában volt egy kőpad,
A Megváltó e kőpadra roskad,
Hogy egy kissé magát kipihenje,
A keresztfát vinni kell még messze.

De Ahasvér a házból most kilép,
S szitkozódva felemelé kezét,
És Jézusra csapásokat mére,
És káromló szó jön a nyelvére.

„Távozz, mert itt nem szabad pihened,
Ne szentségtelenítsd meg e helyet,
Mert én igazhitű zsidó vagyok,
Latrok számára helyet nem tartok!”

Újra felkelt Jézus a kereszttel,
Ránéz a zsidóra könnyes szemekkel.
Testét százezer fájdalom tépi,
S ily szavakra nyílnak meg ajkai:

„Menj hát te is, hogyha nincsen szíved,
És üldözzön a lelkiismereted!
Kerüld meg ezerszer a világot,
De benne sehol ne találj nyugtot!

Ne halhass meg, míg a végítélet
Számadásra nem vonja lelkedet!”
Így szólt Jézus keseredett szívvel,
És ment tovább a súlyos kereszttel.

//.

Vad szélvész tombol a Jeges-tenger felett,
A dermesztő hideg pusztít mindeneket.
A jégtorlaszok között egy emberi alak
Feldúlt, sápadt arccal észak felé halad.

Fedetlen fején az őszülő fürtöket
Kitépni akarja a dúló fürgeteg.
Majd odasújtja őt egy jégtorlasz mellé,
Úgy, hogy a kiömlő vér pirosra festé.

Mint a vihar, úgy zúg egy rémes kiáltás,
Oly szörnyű volt az, mint vadállat-ordítás.
„Óh, én boldogtalan! Nem bírok meghalni,
Átok nyomja lelkem, örökké kell élni!”

A dermesztő hideg véretem fagyasztja,
Testemet ezer kín, s fájdalom szaggatja!
Nincs gyötrelmem, amely ne tépné lelkemet,
S e szörnyű kínok között meghalni nem lehet!”

Majd felhág a jégszirt magas tetejére,
És onnan a zajgó tengernek ölébe.
Leugrott, de őt a tenger vad hulláma
Kebeléből messze, messze kidobálja.

Csak véres hústömeg volt már egész teste,
Mégsem szállhatott ki a lélek belőle. ^[33]
Nem talált magának sehol sem nyughelyet,
Úzte, hajtotta a vad lelkiismeret.

Elment, s felkereste a csaták mezejét,
Ahol nem kímélik az ember életét.
És ott, vakmerően, a nyílzápor elé állt,
De ott sem lelte meg a jótevő halált.

A tűzhányó hegynek forrong a belseje,
Izzó tűztenger forr mélyen keblébe.
És ennek mászta meg égbenyúló ormát,
S annak mélyébe vetette le magát.

Kénköves láng csap fel a hegyek ormáról,
Tűzfolyam ömlik ki rémítő torkából.
Egy kiáltás hangzik a füstfelhő felett:
„Iszonyú kín! S mégis, meghalni nem lehet!”

Majd az iszonyú kín Ázsiába hajtja,
Hol borzasztóan dúl a dögvészes kolera.
Ragályos levegő borítja a földet,
Ahasvér odamegy keresni nyughelyet.

A pusztító mirigy testét átaljára,
Jaj, de a szörnyű kín nem fordul halálra!
„Még a pokolban sincs - szól - ilyen fájdalom,
És mégis élnem kell, nem lehet meghalnom!”

Rengeteg őserdő - ember sose járta,
A vadállatoknak ordító tanyája.
Párduc és leopárd, tigris és oroszlán
Rémes hangja hallik az erdők homályán.

Odamegy Ahasvér és rohan közéjük,
Súlyos botütéssel ingerli fel vérük.
S a vadak iszonyú dühvel megrohanják,
És a szerencsétlent összemarcangolják.

Még csontja is látszik, úgy össze van verve,
Rongycafatokban csüng a széttépett teste.
De nincs menekülés, nem lehet meghalni,
Mert így szól az átok: Örökké kell élni!

És ez így tart már majd két ezer év óta,
És hogy még meddig tart, a Jó Isten tudja.
Nincsen egy csepp nyugta sem éjjel, sem nappal,
Örökké futni kell szörnyű kínyaival.

Amiért nyughelyet nem adott Jézusnak,
Ilyen sorsa lett a bolygó Ahasvérnak.

Pilátus halála

Átadta tehát a legártatlanabbat -
Hogy azt megfeszítsék -, a dühös zsidóknak.
Hej, pedig de könnyen megmenthette volna,
De jobb akart lenni - hű császári szolga.

Igaz, hogy Pilátus megmosta a kezét,
De elmulasztotta szent kötelességét.
Ámbár belátta a tiszta igazságot,
Mégis elítélte az ártatlanságot.

Gyászba borult ég s föld, meghasadt a szikla,
Az Úr Jézus Krisztus halálát így siratta.
Megrendül Pilátus, most bánja már tettét,
A lelkiismeret marcangolja keblét.

Nem talál nyughelyet ragyogó trónusán,
Nem lel édes álmot puha bársony ágyán.
Mert bárhová vetett félő tekintetet,
Maga előtt látott egy kinyitott szemet.

A bíboros palást vállán olyan nehéz,
Mert ez a nyitott szem mindig feléje néz.
Félelem tölti el Pilátus valóját,
S egy éjjel titokban elhagyja országát.

Elment felkeresni régi barátait,
Hogy ottan enyhítse a lélek kínjait.
De leverő volt a keserű csalódás,
Amelyre vezeté őt a tapasztalás.

Régen bolyongott már, s a vélt jó emberek,
Még legjobb barátai sem ismerték őt meg.
De ennél kínzóbb volt, s fájóbb a gyötrelem,
Hogy folyton előtte volt a két nyitott szem.

Nem hagyta nyugodni sehol a rettegés,
Mindenütt üldözte a borzasztó nézés.
Sem éjjel, sem nappal nem menekült tőle,
Mindig ott állott a nyitott szem előtte.

Aki reá ismert, messze futott tőle:
„Te kértél halált az ártatlan fejére!”
Így szóltak hozzája, kik ráismerének,
„Hamis bíró, legyen átkozott az élted!”

„Ah, mi lesz belőlem?! - így kiált Pilátus. -
Így büntetett meg a názáreti Jézus!
Nem ismernek meg a régi jó barátok,
S kik rám ismernek, azok ajkán átok!

Csak legalább ez az iszonyú nyitott szem
Ne nézne rám, s ne követné léptem!
De ez üldöz engem, óh, mi lesz végzetem,
Hol fog véget érni szomorú életem?"

Ily gondolatoktól kínozva, emésztve
Érkezett egy magas sziklahegy tövébe.
És meglátta, hogy a kőszikla lábánál
Egy csendes kis hajlék magában, némán áll.

Egy végső szikrája a kihalt reménynek
Pilátus keblében még egyszer feléled:
„Elfáradt testemnek pihenést keresek,
Messze földön vagyok, itt már nem ismernek.”

Amint benyitotta a ház ajtaját,
Annak belsejében három zord arcot lát.
„Fáradt utas vagyok, kérlek, jó emberek,
Adjatok számomra egy kis nyugvó helyet.”

„Nagyon jól ismerünk - szólalt meg egy köztük -,
Mikor a Jézusnak kősírnát őriztük,
Mert te parancsoltad, óh, bűnös Pilátus.
Hát te nem ismersz rám? Én vagyok Longénusz. [34]

Te meg Pilátus vagy, akinek kedvéért
Kiontám dárdámmal a legszentebb szív vérét.
Bűnön itt sirattam, e csendes magányban,
Távozz, mert te vittél a sátán útjára!"

Elhagyja Pilátus remegve a házat,
S megyen, hol a sziklák a felhőkbe hágnak.
S fent a sziklabércen, a magasban megáll,
Mély tenger háborog a szikla lábánál.

A tenger hullámi tajtékozva zúgnak,
A szürke kőszirteknek falaira csapnak.
Zúg, mint Pilátusnak lelkiismerése,
Ki kétségbe esve nézett a mélységbe.

Amíg így küszködött sötét arculattal,
Feléje közelít egy pártütő angyal.
Zord árnyékot vetett szárnyainak éje,
S e szókat súgá Pilátus fülébe:

„Nézz csak a kezedre, azon egy csepp vér van,
Bármiképpen mosod, nem megy az le onnan.
Ártatlan vére az, mégpedig Istenvér,
Te ontottad azt ki, s az reád bosszút kér!"

A szelídség szárnyán jön egy másik angyal,
Így szólt Pilátushoz mélységes bánattal:
„Őrangyalod vagyok, hozzád azért jöttem,
Hogy a kárhozattól lelkedet megmentsem.

Végtelen nagy bűn az, melyet elkövettél,
De hogyha megbánnád, bocsánatot nyernél.”
Beszélne tovább is a béke angyala,
De elnémítá azt a sátán vad haragja:

„Nem nyersz bocsánatot!” - így zúgott a démon,
S Pilátus megszedül a kőszikla ormon.
„Nézd, hogy nyújtja ki a tenger hullámkarját,
Csak ott lelheted fel lelkednek nyugalmát!”

Felzúg a tenger szédítő mélységből,
Kihalt hit, reménység Pilátus lelkéből.
Helyette felébred egy szörnyű gondolat:
„Ott a hullámok közt pihend ki magadat!”

És e gondolatot szörnyű tett követte,
Magát a háborgó örvénybe vetette.
Testét a kiálló szikla szétroncsolta,
Párolgó vér ömlött a kődarabokra.

Búsan hagyja el az őrangyal a helyét,
És megsiratá az elkárhozott lelkét,
Melyet magával a sötétség angyala
Pokoli örömmel vitt a kárhozatra.

Mert itt Lucifer, a pokolbeli király
Az öngyilkossá lett Pilátus elé áll.
És így szólott hozzá: „Rég vártalak téged,
Vedd el megérdemelt, méltó büntetésed!

Itt van a dúsgazdag, ki Lázárt elűzte,
Mellette lesz helyed a lobogó tűzbe!
Izzó tűz, lángok közt tüzes vasedénybe
Soha meg nem halva, hanem mindig élve.

E tűzfolyadékkal a tüzes edényből
Mosod kezedet az ártatlan véréből.
Örök időkön át, melynek nem lesz vége,
Hűtlen hivatalnok, ez lesz reád mérve!”

Ilyen véget ért a Pilátus élete,
Így van ez megírva a régi könyvekbe.
Még áll a sziklabérc, melynek tetejéről
Leugrott, úzve a kétségbeeséstől.

Ezen sziklahegyet sokan megtekintik,
Máig is Pilátus hegyének nevezik.

Jegyzetek

[1] Művészi, rímes versforma a mű méltó bevezetésére.

[2] Ne félj, szenvedő, mert „*Minél mélyebb itt a fájdalomnak árja, Annál nagyobb öröm lesz a Mennyszágba.*” A szenvedés annak próbája, hogy méltók vagyunk-e Isten országára, ahogy az Írásban is találjuk: *Megszámláltattál, megmérettél, és könnyűnek találtattál.* (Dán 5, 25-28) Ha kiálltuk a próbát, elnyerjük jutalmát, az örök életet Isten Országában, Vele örök közösségben.

[3] Az ismert közmondás idézése: *Ahol a legnagyobb a szükség, ott közel a segítség.*

[4] A legszebb és legszentebb Asszony, a Magyar Mária ábrázolása; a későbbiekben még négyszer találkozunk vele, mintahogy megtaláljuk őt Petőfi Sándor *János vitéz* című elbeszélő költeményében is: „*A szőke kislyálynak karcsu termetére...*”, „*Vesd reám sugarát kökényszemeidnek...*”

[5] Elragadtatott sorok a gyermek Máriáról, aki - hasonlóan a kis Jézushoz - már gyermekkorában is csodákat tett, öntudatlanul, a lépteivel, a mosolyával, egyáltalán: a megszületésével, a létével. A gyermek Jézus csodatetteiről *Tamásnak, a zsidó filozófusnak a beszámolója az Úr gyermekkoráról, A Megváltó gyermekségének arab evangéliuma és a Pszeudo-Máté evangéliuma* című apokrif iratokban olvashatunk. (Apokrif iratok - Csodás evangéliumok. Sorozatszerkesztő: Adamik Tamás. Telosz Kiadó, Budapest, 1996.)

[6] A mennyei kenyér és bor elkészítése Mária esküvőjére. A tárgyak és jelképek összekapcsolásával mutatja be a szerző a test és a lélek egységét, a harmóniát és a teljességet.

[7] A föld és a Menny kézfogása, megszentelve azt, ami egy leány életében a legfontosabb és a legszentebb, az eljegyzést. Mária tisztán, Istennek elkötelezetten fogadja az Úr parancsát, odaadva szívét és szeretetét a jegyesének. De ez az áldozat magával hoz egy másik, ennél súlyosabb áldozatot is, így az eljegyzési ünnep egyúttal a kenyér és a bor, a test és a vér előképe, Jézus áldozatáé, az örök élet ajándékáé.

[8] A Magyar Mária másodszori megjelenése.

[9] A gyöngyvirág keletkezésének költői magyarázata, mint Mária csodatette isteni természeténél, kiválasztottságánál fogva.

[10] A Magyar Mária harmadszori megjelenése, majd a következő versszakokban az árvalányhaj és Szűz Mária Kútja keletkezésének csodás magyarázata.

[11] Isten csodás működése Mária által: A földműves igazmondása igazolta a csodatételt, amelyet a hitetlenek (itt: a katonák) nem értenek, ezért bolondságnak tartanak. A csoda megtörténtével a földműves nem kényszerült hazugságra, így nem is vétkezett, és a Szent Család is megmenekült Heródes katonáinak kezéből.

[12] Az Isteni áldás földjének létrejötte Mária csodatette által.

[13] A Magyar Mária negyedszeri megjelenése.

[14] Analógia Jézus halálával és a harmadik napon való feltámadásával, Mária és Jézus szoros összetartozásának jelképeként, hisz Mária - mint Jézus anyja - Jézus földi, emberi testének hordozója, majd „teremtője” volt.

[15] Hitetlen Tamás nem hisz a Mária halálát hírül adó felhőnek, ezért elkésik Szűz Mária temetéséről; a mosolyra készítő, szellemes népi humor kellemes kikapcsolódás az egyébként komor témából.

[16] Mária, mint isteni személy, halálának misztikus leírása, válasz a „Hogyan halunk meg?” kérdésre, amikor is eljön a Halál Angyala, hogy átvezessen abba a másik Életbe. A földi sötétségből nézve ő a félelmetes Fekete Angyal, de amikor meglátjuk a Fényt, akkor lelkünkben az Élet Angyalává válik, hisz Isten fénye őt is beragyogja. Így lesz a halálból élet, s az Élet Angyala a lelkünk kalauza az alvilágon keresztül fel a Mennybe.

[17]

*A szívdobogása csendesedni kezdett,
A szelíd szemekre álm nehezedett.
S midőn minden levél lehullt a rózsáról,
Elszállott a lélek mosolygó ajkáról.*

Az egész mű talán legszebb versszaka, amely elmondja, hogy a halál nem elmúlás, hanem egy álm, amelyből a feltámadáskor ébredünk fel, addig pedig a Mennysorszá-
ban vagyunk Istennel és a többi lelkekkel közösségben. A feltámadáskor Isten leszáll a földre, ezzel megszűnik ég és föld külön létezni, s a hosszú, bűnnel terhelt kitérő után az egész világ visszatér a paradicsomi állapotba (ahonnan elindult), elnyerve az örök életet és a teljes boldogságot, ami a teremtés célja volt.

[18] A Halottak Napjának idézése.

[19] Szűz Mária feltámadása a három napos álm után, a Fiához hasonlóan.
(Id. még a [14] sz. jegyzetet!)

[20]

*Mint nyíló gyöngyvirág a bimbó öléből,
Úgy lép ki Mária csendes nyughelyéről...*

A Mária-tisztelet gyönyörű kifejezése. A Szent Szűz kiválasztottságánál fogva már földi életében elnyerte az öröklét kegyelmét, s feltámadása és Mennybevitele csak megerősíti és beteljesíti azt.

[21] Ötödször tűnik fel a Magyar Mária-motívum.

[22] Szűz Mária, az ég és a föld királynéja.

[23] Ahogy a régi mondás tartja: a szép dolgokat Isten is jókedvében teremtette.

[24] Utalás a Szent Szűzre, mint a bűn eltaposójára.

[25] Nagyívű utalás Máriára, Jézusra és a keresztfára.

[26] Az első bűn következménye a paradicsomi létállapot megszűnése, amely nemcsak a Kert fizikai pusztulását jelenti, hanem annál jóval többet: a kiűzetés a születés-élet-halál hármas létforma kezdete.

[27] A Szent Család megmenekülése; analógia Mózes átkelésével a Vörös-tengeren.

[28] *Az én országom nem e világból való. (Jn 18, 36)* Jézus nem földi királyságot akart, hanem bizonyosságot tenni az igazságról *(Jn 18, 37)*. Ezt még az apostolok egy része sem értett meg, s ez a „félreértés” sietette áldozatának beteljesedését.

[29] A limbus (szegély vagy tornác) a pokol előtere, tornáca, illetve a testétől elszakadt lélek állapota a halál után. Nem azonos sem a Mennysorsszággal, sem a pokollal, sem a tisztítóhellyel; mint állapot nem azonosítható sem az örök boldogsággal, sem a tisztító-tűz-béli szenvedéssel, sem a kárhozattal. E köztes állapotot jól jelzi a tornác megnevezés. (Magyar Katolikus Lexikon)

[30] Utalás a *Feljegyzés a mi urunkról, Jézus Krisztusról, amely Pontius Pilátus idejében készült (Nikodémus evangéliuma, 18-19. fejezet)* című apokrifra. (Apokrif iratok - Csodás evangéliumok. Sorozatszerkesztő: Adamik Tamás. Telosz Kiadó, Budapest, 1996.)

[31] Utalás a fent idézett mű 18-24. fejezeteire.

[32] Az örökkévalóság szemléletes leírása: egy bizonyos létállapot (pokol, Menny) örökmozgóként való állandó ismétlődése, amely csak a szellemvilágban valósulhat meg; az anyagi világban az energiamegmaradás törvényének értelmében nem működhet örökmozgó, mert elindítása után - ismételt energiapótlás híján - a rá ható erők (súrlódás, légellenállás stb.) előbb-utóbb lefékezik a mozgását és megáll.

[33] A testbe zárt lélek szenvedése, harca a szabadulásért, amely Isten feloldó kegyelme nélkül nem lehetséges.

[34] A bűneink elől nem menekülhetünk. Ha a másik ember nem is tud róluk, Isten igen. És számon is kéri, vagy még életünkben, vagy annak elmúltával.